AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ
ՍԻՐԻԱՅ տար. 550, վեցամսեայ 300 ՈՒ.Դ.
ՄՐՑԱՇԱՐ տար. 7, վեցամսեայ 4 ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ارتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕԳՈՍՏՈՍ 1933 — 8 — ՁԱՐԿԸ ՀԱՍՏ. 2.50 Ո.Դ.

Է ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է ըլլայ բերիա ցօրեկնի հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Ձեռագրուած յօդուածները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 109 (947)

ԻՏԱԼԻԱՆ ԿԸ ԳՐԱՒԷ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐԸ

Թուրքիան շատ մտահոգ այդ գրաւումէն

ԹՈՒՐՔ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ԻՐԱՐԱՆՑՈՒՄԸ

ՄՕՏԱԼՈՒԻՏ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԱԽԵՐ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴՐՕՇԱԿԸ ԿԸ ՊԱՐԶՈՒԻ

Անցած շաբաթ, Ցունական յոյներու սահմանին ծայրը գտնուող քանի մը անմնուն և անմարդաբնակ կղզիներ գրաւուած են Իտալացիներուն կողմէ։ Ցունական թերթեր զանազան մեկնութիւններ տուին և հարկ եղաւ երկու կառավարութեանց բանակցութեան։ Իտալացիները նախ առարկեցին թէ այդ կղզիները տէր չունին և Ցունաստանի չեն պատկաներ։ Վերջը աւելցուցին որ գիտական հետազօտութեան մը համար հոն ցամաք ելած են իտալացիները։

Եւ երբ Ցունաստանի և Իտալիոյ միջեւ կարծրածուէր այդ վէճը, Թուրք թերթեր սկսան իրարանցումի մը, սարսափահար մեկնութիւնները ընելով։ Հասկնալու համար Թուրքիոյ ունեցած մտահոգութիւնը իր հզերքներուն դիմացը գտնուող կղզիներու Իտալացիներու կողմէ գրաւումով, բաւական է կարդալ վեցլին թղթաթերով հանդէս եկող քանի մը թերթերու զարհուրանքի տողերը։

Այսպէս առաջին հերթին «Վագըթ» խոշոր գլխերով թերթին ճակատը զարդարելէ վերջ «Մօտաչուտ պատերազմի վախեր» վերտառութեամբ, կը գրէ։—

Քանի մը անմարդաբնակ կղզիներուն Իտալացիներուն կողմէ գրաւուիլը յուզում առաջ բերած է Աթէնքի մէջ։ Ասոր հետեւանքով, հելլէնական թերթերը սկսած են բուռն հրատարակութիւններ ընել։

Ճիշդ է թէ իտալական շրջանակները յայտնեցին թէ գործին մէջ գէշ գիտում չկայ և թէ ծովային զինուորները գիտական ուսումնասիրութիւններու համար այդ կղզեակները ելած են։ Բայց այդ շրջանակները միաժամանակ աւելցուցին թէ կղզեակները հելլէն յուերբու սահմանին ծայրը կը գտնուին և վերջնականապէս որոշ չէ թէ որո՞ւ կը պատկանին, Իտալիո՞յ թէ Ցունաստանի։

Ահա այս վերջին խօսքերը լուրջ կասկած կը ներշնչեն Իտալիոյ նպատակներու մասին։ Եթէ նպատակը ըլլար իսկապէս գիտական քննութիւն մը կատարել, առաջուընէ կրնային տեղեակ ընել հելլէն կառավարութեան, որուն բարեկամութիւնը կասկածէ վեր է։ Մինչդեռ բնաւ լուր չեն տուած, այլ Ցունաստանը կատարուած իրողութեան մը առջեւ դրած են։

Այս տեսակէտով, այդ կղզեակներուն գրաւումը, մեծ հրդեհներէն առաջ զգացուած քուրջի կտորի մը հոտին նման, Միջերկրականի մէկ անկիւնին մէջ տեսակ մը պատերազմի պատրաստութեան տպաւորութիւնը կուտայ։ Որովհետեւ, եթէ այդ կղզեակներուն գրաւումը պիտի շարունակուի զինուորական նպատակներով, այն ատեն հարկ պիտի ըլլայ ընդունիլ թէ մէջտեղը կայ հեռաւոր կամ մօտաւոր պատերազմի մը վտանգը։

Բայց և այնպէս, հելլէն վարչապետ Ճալտարիս իրական պաղարիւնութեամբ մը գիմաւորած է միջադէպը, ոևէ յղայնութիւն չէ յայտնած իտալական կառավարութեան մօտ իր կատարած ձեռնարկներուն մէջ, եւ հելլէն մամուլին հաւաստած է թէ խնդիրը պիտի լուծուի։

Իսկ «Միլլիէթ» աւելի սարսափած, յիշելէ վերջ գրաւուող կղզիներու մօտիկութիւնը Թրքական եզերքներուն, ինքնամխիթարութեան համար «կղզիները մեզի հետ կապ չունին» խորագիրով կը գրէ։—

Քանի մը իտալացի ծովայիններ ցամաք ելած են կիկլատի կղզիները։ Այս լուրը չափազանցուեցաւ այն ձեւով թէ Իտալիա գրաւած է հելլէնական կղզիները։

Աթէնքի մէջ նախ յուզումով ընդունեցին լուրը եւ ուզեցին որ Իտալիոյ մօտ բողոք կատարուի կամ ձեռնարկները ըլլան իտալ. դեսպանին մօտ։ Բայց Ցալտարիսի շրջահայեցութիւնը արգելք եղաւ դիւանագիտական ոևէ միջամտութեան։

Բայց և այնպէս, հակառակ ասոր, հելլէնական մամուլին մէկ մասը կը շարունակէ բուռն հրատարակութիւնները ընել։ Միայն թէ, ինչեւ հիմա եկած լուրերը թէ՛ յստակ չեն, թէ՛ վերջնականօրէն չեն ճշդեր կղզիներուն գտնուած տեղը։ Իտալ. աղբիւրէ եկած լուրերը, «կիկլատ կղզիները» կ'ըսեն։ Հելլէնական լուրերն ալ հակասական են։ Այսպէս, կարգ մը լուրերու համաձայն, կղզիները կը գտնուին կալամանօս կղզիներուն դիմաց։ Ոմանց համաձայն ալ՝ Հոդոսի արեւմտեան կողմը կը գտնուին, Մօրկօ և շրջակայ կղզիներն են։

Լուրերու այս անորոշութեան հետեւանքով, զորոյ տարածուեցաւ թէ այդ կղզեակները մեր ծովեզերքին շատ մօտիկ են, տակաւին չեն անուանակոչուած, և յայտնի ալ չէ թէ ո՛ր պետութեան կը պատկանին։ Մասնաւորաբար այս կէտին շուրջ քննութիւն կատարեցինք։ Այդ կղզեակները ո՛չ մօտիկ են թուրք ծովեզերքներուն, ոչ ալ ընդհոյ առարկայ է անոնց թրքական ըլլալը։ Թուրքիա չունի չանուանակոչուած ոևէ կղզի կամ նոյնիսկ ժայռի կտոր։ Իսկ Հոդոսի արեւմտեան կողմը եւ հելլէնական ցամաքային լուրերու մէջ «Երեք կղզի» անունով կղզիներ կան։ Այդ կղզեակները առանձին անուններ չունեն։ Նայնուէն համար, քարտէսին մէջ ընդհանուր կերպով «երեք կղզիները» կոչուած են։ Արդէն, հելլէն և իտալական աղբիւրներն ալ կը հաստատեն թէ խնդրոյ առարկայ կղզիները իրենց մէկու կը գտնուին։ Միայն չէ ճշդուած թէ որո՞ւ սեփականութիւնն են, Իտալիո՞յ թէ Ցունաստանի։ Այդ անորոշութեան պատճառն ալ այն է որ, անոնք կղզի չեն, այլ անմարդաբնակ կղզեակներ։

Մինչեւ հիմա եկած լուրերէն կը հասկցուի թէ Իտալացիները գրաւում մը չեն ըրած, այլ պարզապէս քանի մը ծովայիններ ցամաք հանուած են, գիտական ուսումնասիրութիւններու համար։ Հելլէն կառավարութիւնն ալ վստահ է թէ այ՛ս է դէպքին էութիւնը։ Կարգ մը հելլէն թերթերուն հրատարակութիւնները ալ՝ կացութիւնը լուսաբանուելէ առաջ եղած հրատարակութիւններ կը նկատուին։

Թուրքիոյ հելլէն դեսպանատունէն անձ մը մեզի ըսաւ թէ այդ կղզեակները Հոդոսի մօտերը կը գտնուին և պէտք է Իտալիոյ պատկանած ըլլան։ Բայց այս առթիւ հաւանական է որ Ցունաստան տիրանայ այդ անմարդաբնակ և անանուն կղզիակներուն։ Եւ հելլէն թերթերուն հրատարակութիւնները ալ գլխաւորաբար այս նպատակին ուղղուած են։

Աթէնք.— Միջազգային իրաւունքի դասախօսներէն Լիքօտիս, խօսելով Իտալացիներուն կողմէ գրաւուած կղզեակներու մասին, ըսած է թէ անոնք Իտալիոյ կը պատկանին։

Ուրիշ աղբիւրի լուրի մը համաձայն, այդ կղզեակները ջուր չունին և գրեթէ անմարդաբնակ են։ Սակաւաթիւ բնակիչները ձկնորս են։

Պոլսական թերթերէն ոմանք կը գրեն.—

Եկած լուրերէն կը հասկցուի թէ Միջերկրականի մէջ Իտալացիներու կողմէ կարգ մը կղզիներու գրաւման խնդիրը ենթադրեալ աւելի կարեւոր է։ Թէեւ Ցունաստան առաջ կը քշէ այն պարագան որ այդ կղզեակներուն սեփականատիրութիւնը որոշ չէ և կ'ուզէ այս ձեւով խնդիրը իրմէ անկարեւոր ցուցնել ու փակել, բայց իտալացիները բնաւ գիտական զննութեանց համար չէ որ գրաւեցին այդ կղզեակները։ Արդարեւ, իտալական մարտանաւ մը գացած է հոն, ծովային զինուորներ ցամաք հանած է, իտալական դրօշ պարզած է և անթել հեռագիր հաստատելու ձեռնարկելով՝ զինուորական գրաւման հանգամանք առած է գործին։

Կը թուի թէ, ներքին վէճերու և կուսակցական ազդուկներու մէջ, հելլէն կառավարութիւնը չի կրնար հարկ եղած ուշադրութիւնը դարձնել և թերևս այս պատճառով կ'ուզէ փակել խնդիրը։

Աթէնք, (Հավաս).— Կիկլատ կղզիներու քաղաքապետը հելլէն կառավարութեան հաղորդած է թէ իտալ. Թորփիլհամբ մը ցամաք հանած է ծովային զինուորներ որոնք իտալական դրօշ պարզած են Սիհնարոս, Մավրիս, Կարօս եւ Տիլոսի կղզիներուն վրայ։ Գրաւման ուժերը մեծաթիւ են անթել հեռագիր հաստատելու։

Աթէնք.— Դիւանագիտական ոևէ յարմարութեամբ չէ կատարուած կղզիներու գրաւման մասին։ Բայց Ցունաստան յուզման մէջ է։

Կառավարութիւնը դեռ ոևէ ձեռնարկ չէ կատարած, որովհետեւ լրացուցիչ տեղեկութիւններ ուզած է կիկլատի կղզիներու կառավարիչէն։

Վարչապետը, ծովային սպայակոյտի պետէն և փարոսներու անօրէնէն հարկ եղած բացատրութիւնները առնելէ յետոյ, իտալ. դեսպանը ընդունեց և տեսակցեցաւ անոր հետ։

Իր կառավարութենէն տեղեկութիւն առած չլալուն համար, դեսպանը այս տեսակցութեան ընթացքին միայն բողոքեց հելլէն թերթերուն դէմ որոնք կրակ կը տեղացնեն Իտալիոյ հասցէին։

Էլեֆթերու Անթրոփու թերթը կ'ըսէ թէ կարգ մը թերթերու ըրածը գաւթ մը ջուրի մէջ փոթորիկ փրցնել է, և թէ, համաձայն փարոսներու անօրէնութեան կարծիքին, այս կղզեակները մաս մը կազմեն Երկոտասան կղզիներուն և հեռաւոր Իտալիոյ կը պատկանին։

Հակառակ օրեր անցնելուն, հելլէն կառավարութիւնը տակաւին ոևէ բողոք չկատարեց, այլ միայն խնդիրը կ'ուսումնասիրէ։ Բայց տակաւ ապացոյց մը չէ թէ կ'ընդունի այդ կղզիներուն Իտալիոյ պատկանիլը։

ՀԻԹԼԷՐ ԿԸ ԽՕՍԻ...

Ո՞ՒՐ ԾՆԱՒ ԵՒ Ի՞ՆՉՊԷՍ ՄԵԾՑԱՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԵՐԿԱՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ

Ինչո՞ւ հրեաներու թշնամի դարձաւ Հիթլեր

Որոշեցի և նեռուեցայ քաղաքական ասպարէզէ։

Սօցիալ Դեմոկրատութեան բուն գործերը, նպատակը հասկնալու միակ բանալին, հրեաները ճանչնալն է։ Հրեայ ժողովուրդը լաւ մը հասկնալով, այդ կուսակցութեան բոլոր նպատակները թաքցնող վարագոյրները կը վերնան։

Հրեայ բառին իմ մէջս արթնցուցած մասնաւոր ապաւորութեան հիմը, բնականը որչէ թէպէտ անհնար չի թուիր ինձ, սակայն դժուար է։ Հօրս ողջ եղած ժամանակ այս բառը գրեթէ երբեք լսած չէի։ Հայրս թէպէտ համակրելի քաղաքացի մըն էր, սակայն չատ զգուշաւոր էին իր ազգային զգացումները։ Ես ալ ունիմ հօրս այդ յատկութիւնները։ Դպրոցի մէջ հրեաներու մասին բան մը ծանրած չէի։ Միայն դպրոցական ընկերներուս մէջ հրեայ մը կար։ Բոլորս ալ թէպէտ մասնաւոր ուշադրութիւն մը ցոյց չէինք տար անոր հանդէպ, սակայն երբեք վռատութիւն չունէինք։

Երբ 14—15 տարեկան եղայ, մասնաւորաբար քաղաքական վէճերու եւ խօսակցութեանց մէջ սկսայ հանդիպիլ «հրեայ» բառին և առաջին օրէն զգուանք զգացի հրեաներու հանդէպ։ Եւ արդէն կրօնական տարակարծութեանց և վէճերու ականջալուր ըլլալ երբեք չէի սխալիր։

Լինչ քաղաքի մէջ գտնուող հրեաները չէի էին։ Ասոնք տարիներու ազդեցութեամբ բոլորովին ներպատկանցած էին և ուրիշ ժողովրդէ տարբերութիւն մը չունէին։ Ես ալ զանոնք գերմանացիներ կը կարծէի և չէի գիտեր որ ասկած եմ։ Որովհետեւ միայն կրօնական տարբերութիւն մը մնացած էր մեր մէջ։

Հրեաները, իրենց կրօնական ըմբռնումներուն համար անոնց հակառակ ըլլալէ կը քաշուէի։ Լաւ չունէի որ աշխարհի մէջ հրեաներու թշնամի հոսանք մը գոյութիւն ունի։

Աւելի վերջը Վիէննա գացի։ Քաղաքի գեղեցկութիւնն ու չքեղութիւնը աչքերս այն ատաճան չլացուցած էին և կեանքի պայքարին մէջ իմ հանդիպացած դժուարութիւնները այն ատաճան ճնշած էին զիս որ, քաղաքի բնակչութեան գաղակարգերը ինչ վիճակ եւ դիրք կը ներկայացնէին, չէի կրցած հակնալ։ Վիէննայի 2 միլիոն բնակչութեան 200.000ը հրեայ ըլլալով հանդերձ, ես առաջին անգամ անոնցմէ ոչ մէկը նշմարած էի։

Օր մը քաղաքի ներքին մասերը կը պտտէի։ Դիմացս ելաւ երկար մազերով, և չրջազգեստով մարդ մը։ Ինքնիրենս հարցուցի։

— Արդեօք այս մարդը հրեա՞յ է։

Լինչի հրեաները այսպէս չէին։ Այս մարդուն ուշադրութեամբ նայեցայ։ Անոր տարօրինակ դիմագիծը, ծիծաղելի չարժուձերը և ազեղ կերպարանքը դիտելով, միչա կը հարցնէի ինքնիրենս։

— Այս մարդը ո՞վ է, գերմա՞ն է։

Կասկածները փարատելու համար գիրքեր կարդալու սկսայ և ուսումնասիրութեանց եանէ եղայ։ Հարցը անվերջնալիօրէն ընդարձակ էր։ Հրեաները օւրիշ կրօնքով մը օժտուած գերմաններ էին, թէ ոչ ուրիշ ազգ մը։

Այս խնդրին քննութեան սկսելէ վերջ, Վիէննան աչքիս բոլորովին տարբեր երեցաւ։ Ուր որ երթայի, դիմացս հրեաներ կուգային։ Հեռագիրէ կը համոզուի որ հրեաները սովորական մարդերէն տարբեր են։ Քաղքին ներքին մասերը և Թունելգետին եզերքները գերմաններու չի նմանող մարդոց կողմէ բնակուած էր։

Երբ սկսայ հրեաներու արհեստը, քաղաքակրթութիւնը, գրականութիւնը և թատրոնը ուսումնասիրել, բոլորովին աչքս բինկաւ այդ ժողովուրդը։ Անոնց պատրաստած բօսքայի քարթեները, սինէմայի համար անոնց կազմած գիրքերը և ազատ գրականութիւնը բաւական էին մարդուն զզուանք պատճառելու։ Անոնց հրատարակութիւնները վէպայի մէջքպուհներուն կը նմանէին եւ կը պատուաստէին ընթերցողները։

Շատ չանցած հասկցայ որ Սօցիալ Դեմոկրատ մամուլին մեծ մասը հրեաներուն ձեռքն է։ Մէջտեղ աչքի զարնող ճշմարտութիւն մը կար։ Հրեաներու հետ կապ ունեցող թերթերէն ոչ մէկը ազգայնական և ազգասիրական գաղափարներ կը տարածէր։

Սկսայ կարդալ հրեաներու թերթերը։ Անոնք Քարլ Մարքսի գաղափարներով լեցուած էին։ Այնքան տեղ որ կը կարդայի այդ թերթերը, զզուանքս հանդէպ հրեաներու կը բազմապատկուէր։

Ուզեցի ծանօթանալ հրեաներու թերթերուն մէջ այդ միտքերը արձակող գրողներու։ Տեսայ որ հրեաներ են բոլորն ալ։

Եւ ահա տակէ վերջ ես ալ սկսայ կատաղի թշնամի մը դառնալու հրեաներու։

Հրեաներու մարդկային պատմութեան վրայ թողած ազդեցութիւնը քննած միջոցիս ինքնիրենս կը մտածէի։

«Արդեօք ճակատագրի անյայտ զօրութիւնը, կարգ մը պատճառներու բերմամբ, այս փոքր ազգին յատկանական յոգեմտական գոփնեպատ՞կը պարգեւած է»։

Ես այն համոզումը գոյացուցի որ հրեաներու դէմ պայքարելով, Աստուծոյ հաճելի գործ մը ըրած կ'ըլլամ։

Հրեաները Արիական ցեղի հիւս համարկած են։ Աչխարհի մէջ ոչ մէկ ազգի մէջ ինքնապաշտպանութեան զգացումն ու կարողութիւնը այնքան զարգացած և ուժեղացած է, որքան հրեաներու մէջ։ Ասոր ամենալաւ ապացոյցը այս ժողովուրդին մինչև այսօր կենդանի մնալն է։ Աչխարհի վրայ կա՞յ ժողովուրդ մը որ 2000 տարուան ընթացքին իր բոլոր ազգային յատկութիւններն ու ազգային յատկութիւնները անպարտ պահէ բացի հրեաներէ։ Ոչ մէկ ազգ աչխարհի վրայ կրցած է իր անբողջութիւնը պահել և զերծ մնալ բազմազան հալածանքներէ, որքան հրեաները։

Այսօր մենք հրեաները կը ճանչնանք խարդախ ազգ մը։ Այդ դարու մէջ մենք այսպէս էինք։ Անոնք հանգիստ ապրելու համար, իրենց գանուած երկիրներու ժողովուրդներուն առջև ամէն սատրնութեան կը դիմէին։

Գերմանիան կործանողը 1918 օգոստոսի պարտութիւնը չէր։ Այլ, տարիներու ընթացքին Գերմանիան ջլատքականապէս կրծող և ուժեղ ու կարողութենէն զրկող գազանի և խորհրդատու ուժն էր։

Անգլիոյ նպատակը Գերմանիան բռնութիւնը, կարգ մը պատճառներու բերմամբ, այս փոքր ազգին յատկանական յոգեմտական գոփնեպատ՞կը պարգեւած է»։

Ես այն համոզումը գոյացուցի որ հրեաներու դէմ պայքարելով, Աստուծոյ հաճելի գործ մը ըրած կ'ըլլամ։

Հրեաները Արիական ցեղի հիւս համարկած են։ Աչխարհի մէջ ոչ մէկ ազգի մէջ ինքնապաշտպանութեան զգացումն ու կարողութիւնը այնքան զարգացած և ուժեղացած է, որքան հրեաներու մէջ։ Ասոր ամենալաւ ապացոյցը այս ժողովուրդին մինչև այսօր կենդանի մնալն է։ Աչխարհի վրայ կա՞յ ժողովուրդ մը որ 2000 տարուան ընթացքին իր բոլոր ազգային յատկութիւններն ու ազգային յատկութիւնները անպարտ պահէ բացի հրեաներէ։ Ոչ մէկ ազգ աչխարհի վրայ կրցած է իր անբողջութիւնը պահել և զերծ մնալ բազմազան հալածանքներէ, որքան հրեաները։

Այսօր մենք հրեաները կը ճանչնանք խարդախ ազգ մը։ Այդ դարու մէջ մենք այսպէս էինք։ Անոնք հանգիստ ապրելու համար, իրենց գանուած երկիրներու ժողովուրդներուն առջև ամէն սատրնութեան կը դիմէին։

Գերմանիան կործանողը 1918 օգոստոսի պարտութիւնը չէր։ Այլ, տարիներու ընթացքին Գերմանիան ջլատքականապէս կրծող և ուժեղ ու կարողութենէն զրկող գազանի և խորհրդատու ուժն է։

Անգլիոյ նպատակը Գերմանիան բռնութիւնը, կարգ մը պատճառներու բերմամբ, այս փոքր ազգին յատկանական յոգեմտական գոփնեպատ՞կը պարգեւած է»։

Ես այն համոզումը գոյացուցի որ հրեաներու դէմ պայքարելով, Աստուծոյ հաճելի գործ մը ըրած կ'ըլլամ։

Հրեաները Արիական ցեղի հիւս համարկած են։ Աչխարհի մէջ ոչ մէկ ազգի մէջ ինքնապաշտպանութեան զգացումն ու կարողութիւնը այնքան զարգացած և ուժեղացած է, որքան հրեաներու մէջ։ Ասոր ամենալաւ ապացոյցը այս ժողովուրդին մինչև այսօր կենդանի մնալն է։ Աչխարհի վրայ կա՞յ ժողովուրդ մը որ 2000 տարուան ընթացքին իր բոլոր ազգային յատկութիւններն ու ազգային յատկութիւնները անպարտ պահէ բացի հրեաներէ։ Ոչ մէկ ազգ աչխարհի վրայ կրցած է իր անբողջութիւնը պահել և զերծ մնալ բազմազան հալածանքներէ, որքան հրեաները։

Այսօր մենք հրեաները կը ճանչնանք խարդախ ազգ մը։ Այդ դարու մէջ մենք այսպէս էինք։ Անոնք հանգիստ ապրելու համար, իրենց գանուած երկիրներու ժողովուրդներուն առջև ամէն սատրնութեան կը դիմէին։

Գերմանիան կործանողը 1918 օգոստոսի պարտութիւնը չէր։ Այլ, տարիներու ընթացքին Գերմանիան ջլատքականապէս կրծող և ուժեղ ու կարողութենէն զրկող գազանի և խորհրդատու ուժն է։

Անգլիոյ նպատակը Գերմանիան բռ-

ՊԷԹՕՎԷՆ

Լուդվիկ Մարին Վօն Պէթօվէն 1776ին, Րէն գետին ափին վրայ կառուցուած Պօն քաղաքի մէջ ծնաւ։

Գինով հօր մը և թաքախտաւոր մօր մը այս զաւակը, իրական թշուառութեան մը մէջ բացաւ աչքերը լոյսին առաջին անգամ։ Մերուկ մեծ հայրը՝ Լուդվիկ Վօն Պէթօվէն կէս դար առաջ, Թիվէրսէն Ֆլէմմիչկցի գաղթականներու հետ արտագրուած և Պօն քաղաքին մէջ տեղաւորուած էր։ Նուագի չնորհիւ իր չհած գուժարներով աղքատ կեանք մը կ'անցնէր։ Իր որդեն, Քէպէտ Ժոհան Ռոլօնեայի մեծ նկեղեցիներէն մէկուն մէջ Քէնոր էր, սակայն իր չհած դրամները ըմպելիքի տալով իր Թոքախտաւոր կինն ու երախաները երբեք չէր մտածեր։

Պէթօվէն գպրոցական դասարանական Քիչ չի կրցաւ տեսնել։ 13 տարեկանին սահպուած ըլլալով կեանքի պայքարը նետուիլ, Պօն քաղաքի եկեղեցիին մէջ դաշնակահար եղաւ։

Այս փոքրիկ տղուն տաղանդը տեսնող Արչի Տիւք Մրանչ, զինք իսկոյն Վիէննա ղրկեց, Մոզարթի քովն։ Մոզարթ Պէթօվէնը լսելէ վերջ ըսաւ. «Օր մը ամբողջ աչխարհ այս տղու մասին պիտի խօսի»։

Սակայն տաղանդ ուսուցիչը այս տաղանդ աչակերտով չի կրցաւ երկար զբաղիլ, և Պէթօվէն սահպուեցաւ Պօն վերադառնալ։ Իր վերջին օրերը տպրող խեղճ Թոքախտաւոր մայրը կ'ուզէր մեռնիլ իր սրտահատորին քով։ Դժբախտ մօր վերջին փափաքը իրականացաւ։ Բայց չորչորանքն ու ցաւը այս դժբախտութեան բոյնին մէջ լուսինն սփռեց։ Այդ տունը, այդ կեանքը, Պէթօվէնի հոգին կամաց կամաց կը կրծէր։

Պէթօվէնի այս կեանքը հակցող բարեսիրտ գրացուկի մը՝ Սիկին Պրէօնինկ, զայն իր տան, իր տաքներուն քով առաւ։

Պրէօնինկ ընտանիքը Պէթօվէնի ցաւին ու յուզումին մասնակից ըլլալով զայն մխիթարեցին և անոր պինդ փարեցան։ Բայց, ան, կազդած հրաբուխի մը պէս կը բորբոքաւ, չուրջիններուն կը վշտանար և կը պոռար։ Ջափազանց կը ղողջոյնէր, կը բարկանար, սակայն փոթորիկը անցնելէն վերջ, Պրէօնինկներ անոր բոլոր թերութիւնները կը ներէին և ինքն ալ զղջալով աւելի եւ բարեսպարտ կը մնար Պրէօնինկ ընտանիքին։

Այս տաղանդին օրերն առաջին սէրը մտաւեցաւ։ օրիորդ Պրէօնինկի կողմէ։ Պէթօվէն իր սիրուհիէն կրնար պահել իր սրտին ալեկոծութիւնը, որ ներքէն կամաց կամաց յորձանքներ կը կազմէր։ Երկու սիրահարներ իրենց սէրերը բառերու չվերածած սկսան իրար սիրել։ Բայց Պէթօվէն իր ապրուստը ճարելու և աւելի յառաջդիմելու համար չէր կրնար Պօն մնալ։ Աւստրիոյ Թագաւորը Ժոզէֆ Բ.ի համար իր կազմած մէկ եղանակը Հայդընին ցոյց տալու համար բաժնուեցաւ Պրէօնինկներէն։

Երիտասարդ սիրահարը, Վիէննա հասնելէն վերջ, իր սէրը նամակով մը յայտնեց իր սիրահարին և խնդրեց որ իր ձեռագործով թաչկինակ մը ղրկէ իրեն իբրև յիչատակ։ Իր սիրած աղջիկէն առաջին և վերջին յիչատակը եղած է այդ ձեռագործը։

Պէթօվէն երկու տարի դաս առաւ Հայդընէն։ Վիէննայի ընկերութեանց դռները իր առջեւը բացուած էին։ Իր չուրջը հաւաքուող և իր տաղանդին հիացող իչխաններ, իչխանուհիներ, Թագաւորներ, Թագուհիներ և մեծահարուստներ պատրաստ էին իրենց կարեւին ընել այս տղուն համար։ Աղքատ, Թչուառ, վրան գլուխը պատուաստ

լորովին փճացնել չէր։ Բայց հրեաներու նպատակը Գերմանիան կործանել էր։

Այսօր Ճաքոնի կործանումը կարելի է Անգլիոյ գործին կուգայ, սակայն աչխարհը գրաւող և հրէական կայսրութիւն մը հիմնել ուզողներուն աւելի հաճելի է։

Եւ երբ Անգլիա աչխարհի վրայ իր գոյութիւնը և գիրքը պահելու կ'աչխատի, հրեաները կը ջանան միւս կողմէ Անգլիան կործանելու։

«ՄԵՂԵԻՆԵՐ ՄԵՂԵԻՆԵՐ»...

Շաւարշ Նարդունին վերյիշելով իր պատանեկութիւնը, միաքը կը բերէ մեր նրկկի կեանքը, բազմութիւնները հայ ժողովուրդին՝ Արմաչէն մինչև Արաքս և Արագած։

—«Ինչո՞ւ կուլաս, ըսաւ իմ պատանեկութիւնս, պատուհանէն դուրս կախուելով։

— Կուլամ որովհետեւ կարօտցա՜ծ եմ հեզ, կարօտցա՜ծ իմ տունս, գիտե՞ս. հիմա գիւղ ալ չունիմ, տուն ալ չունիմ։ Չե՞ս տեսներ, հետաւոր ճամբաներու փոշիճ եմ հագած, ու պեխերս ալիւրը թաթխուած են կարծես։ Կր թափառի՜մ աղո՜ւոր, կր թափառի՜մ, ո՛չ ոք կ'ուզէ տեղ մը տալ մեզի։ Անեցաւճ, մեծցաւճ ու դեռ հանգիստ քաղ մը չունիցիմ»։

...Չես գիտեր թէ ինչո՞ւ տարապագին եղաւ մեր կարօտը։ Օտար ճամբաներու վրայ մենք կանանչ խոտե՛ր հոտուցացիմ՝ լեռելու համար մեր դատերը. անտառները կ'երթայիմ՝ եւ գիւղի երգ կր կանչիմ՝ միեւ բերելու համար մեր գիւղի աղբիկներուն ձայները։

...Իմ մասդ,ո՞վ է ապրեր այն օրերը, որ մենք ապրեցանք։

...Հոգ չէ, մէյ մը որ մեր այգիները բամ եւ եղեւնական սալորները ուռեմ, օուսով կը կենդրնամ։ Է՛ն, վերջապես, ո՞վ իմ պատանեկութիւնս, բա՛ց դուրս, ճերս մեծեմ։

Շաւարշ Նարդունին, յանուն հայրենիքի գեղեցիկ բաներուն, յանուն անոր կատարեալ ազատութեան, մոգեր է չոտ բաներ, չոտ բաներ։ Մեր երկրին հանդէպ գործուած անասելի անարդութիւններուն, ոճիրներուն համար ուղղակի զայրոյթ ու կատաղութիւն ունի նա։ Մեծ ըմբոստ մը, յեղափոխակա՛ն մըն է անոր հոգին, որ մոգեր է, նոյնիսկ կ'ատէ և Քրիստոս, և եղբայրութիւն և Աստուած։ Անոր ուզածը գի՛ւղն է, գի՛ւղը, բոլոր գիւղերը Հայաստան աշխարհի...

Մարդ չի կրնար առանց յուզուի, առանց խոր ապրումներու, առանց արցունքի և մեծ հետաքրքրութեամբ կարդալ Նարդունիի Մեղեդիները՛ Մեղեդինե՛րը, որուն իւրաքանչիւր էջն ու տողը իրենց մէջ կը պարունակեն գաղափարներու, զգայնութիւններու, պատկերներու խորհրդաւոր և բանաստեղծական արժէքաւոր գոհարներ, թան-

---

ադան, Վիեննայի մէջ ապրելի դարձաւ և մեծ պատիւներու արժանացաւ։ Հիացմունքի արձաններ կանգնեցին նրան ամէն տեղ, ամենուն սրտին մէջ այս հսկայ տաղանդին հաւար։

Գէթօվէն իր ընկերներուն կ'ըսէր անկէ վերջ, «որքան տանէն ես դրամ ունենամ, գուք տառնջ դրամի չէք միտար։ Իմ դրամս, հարստութիւնս եւ ժամանակս սիրածներուս համար է։ Իմ բոլոր դիմերս ու հարստութիւնս աղքատներուն պիտի տամ։ Ես ոչ թէ մենանչանաւոր արուեստագէտ մը, այլ մարդ մը բլլալ կ'ուզեմ»։

Երջանկութիւն բերող եւ մարդկութիւնը հիացնող այս տաղանդին զգացումները կոտրելու համար, Աստուած անոր դռները զարկաւ և ականջները խլացուց։ Գէթօվէն իր այդ օրերու հոգեկան ապրումները կը ներկայացնէ հետեւեալ նամակին մէջ։ «որ գրած էր մէկ բարեկամին.—

Ականջներս ծանրութիւնը օրէ օր կը սաստկանայ։ Բժիշկները չեն կրնար հակնալ պատճառը։ Հիւանդութիւնը կը յառաջդիմէ։ Բոլոր հաւաքոյթներէն եւ մարդերէն կը փախչիմ, որովհետեւ անոնց չեմ կրնար ըսել «խուլ եմ, ձեր խօսածները չեմ հակնար»։ Մտածէ, եա նուագող եմ... Ինչ ծանր և ուժգին հարուած։ կ'ունիթեմ գիս և Աստուած։ Աշխարհի ամենէն անբախտ մարդը ես նմ։ Միայն կը խնդրեմ, մարդու մի բնար այս վիճակս։

Ես փա՜ռք fou յարութեանդ ու յաղթութեանդ Մե՛ծդ Ասիա։

Ես կր սիրեմ fեզ, որովհետեւ դեռ կրեմ զգայնութիւններ, զորս դուն տուիր ինծի։ Կր սիրեմ fեզ, որովհետեւ գիտեմ թէ fեզի կր պատկանիմ։

Ասիա՛, եթէ ծոցդ մեծեմ, պիտի ուրանամ ամէն բան եւ քոյ մայրս չուսանա՛յուրանայ գիս։

Կր բաւէ որ, ա՛ին կր բաւէ որ հինգացե՛ս գիս այս օսար հողերեն։

...Ասիա՛, Ասիա՛, Ասիա՛...

Եւ, հին Արեւելքէն, Ասիայէն ներս չնչուած ինչ հզօր պատկերներ ունի Նարդունին, իր Մեղեդիներուն մէջ։

«Ասուած իջեր է Հայաստան», «Բաբեղոնի աւսարակը» Ուա՛, Ուա՛...

Ցալիալիին երգը ևն. հսկայ խորունկ ներչնչումով, ասիրապատ, արեւելապատ և հայրենասէր խիստ յուզող գրութիւններ են։

(Շար.2) *ԱՐՍԷՆ ԱՃԷՄԵԱՆ*

ՁԱՒՈՆ ԿԻՆԵՐԸ

[Շար. ասքաք orուայ թիւեն եւ վերջ)

Ճափոնական դպրոց մը չինուած էր Ֆորմոսի գիւղերէն մէկուն մէջ։ Կզգիին ամենավայրի անկիւններէն բնիկ ներ յարձակեցան այս դպրոցին վրայ։ Շատ մը ճափոն այրեր և կիներ ըսպանուեցան նախ քան ոստիկանութեան հասնիլը։

Եթէ Ֆորմոսի բնիկներուն պատերազմական սովորութիւնները այսքան անգութ են և բարբարոսային, միւս կողմէ, անոնց կիներու հանդէպ ունեցած քաղաքը, քնքոյշ վարուելակերպը իսկապէս յարկանչական է։

Գիշերներ ամբողջ երկնքա սիրահարը կը թափառի իր չատ սիրականին՝ իր պաշտած ազգկն բնական ատն չորս բոլորը։ Անգամ մը որ ամուսնանայ, կինը պիտի բլլայ իր ամուսնոյն թէ՛ քաղցրի, թէ գերագոյն գաստար և թէ՛ պետ...։ Գիշերներ ամբողջ, չաթաթներ լսուն, սիրահար երիտասարդը թմբուկ կը զարնէ, որուն կշռաւոր հարուածներու տարօրինակ նուագը կօրօրէ երիտասարդ աղջիկը։ Տգոն կը չարունակէ թմբուկի երաժշտութիւնը մինչև որ գեղեցկուհին համի արտասանել ամուսնութեան իր պյոն կամ ոչ։

Ֆորմոսի մէջ, բնիկները կամուսնան ոն որոշ անդամութեան մը համար։ Շատ հնգամ երկու տարուան համար։ Ամուսնալուծութեան խնդիրը կարգադրողը թագուհին է միշտ։ Անգամ մը որ ամուսնալուծուին, երկու կողմերը կրնան կրկին վերամուսնանալ։ Որքան տանէն որ չեն ամուսնալուծուած և կապրին միասին, չնացող, անհատարիմ կինը թէ ամուսինը կը պատժուին մահ։

Ճափոն պաշտօնեաներ, որոնք կը կառավարեն այս կղզին, քաւ յայտնած են չատ անգամ, որ Ֆորմոսի բնակիչները պատնկութիւնը ինչ է չեն գիտեր եւ չանին ամանաւոր հանրատուներ՝ կազմակերպուած փառատրապէս, նման Եւրոպիոյ...

Հրաժեշտ առնելով իմ ճափոն բարեկամներէս, չատ լրջօրէն յայտնեցի ատնց իմ կարծիքս բնակչութեան այն գերատնութեան մասին, որը կը խեղդէ այս երկիրը...

— *Դուք հպարտ էք, ըսի անոնց որ ձեր երկիրը ատրին մէկ միլիոն երեխայ կը ծնի։ Ատոր համար դուք պէտք ունիք ձեր երկիրը, ձեր հողերը բնդարձակելու։ Անոնք նեղ կուգան ձեզ համար։ Դուք գրաւեցիք Ֆորմոսը, գրաւեցիք Տորմոսը, Մանչուրիան։ Թոյլ տուէք ինձ, որ ձեզ խորհուրդ մը տամ։ Ձեր ժողովուրդի սեռային խնդիրներու, սովորութիւններու արմատական փոփոխութեան մը եթարկեցէք։ Տուէք ձեր բնանիքներուն հրատարակութիւնը ճանչնալու Արեմուտքի ամուսնական սեռոտնները... Ասիկա միակ երաչխիքը պիտի բլլար ձեր երկրին խաղաղութեան և յաջողութեանը համար։*

(3) *ՅՕՒՔ. Մ. ՀԻՐՇՖԻԼՏ*

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԻՆԵՐԸ

Յուլիս 1ին Մոսկուայի ճամբարը դրկուեցաւ արիներու առաջին խումբը, 1300 հոգի։ Երկրորդ խումբը, 1580 հոգի, կր մեկնի մեկ ամիս յետոյ։

Ինակլուի ճամբարը պիտի դրկուին Ասատակի, Ղուտուղուլուի, Վաղարշապատի, Աբարանի. Թալինի օրացներէն 190 արիներ, իսկ Ղրգլ—Ղոչի ճամբարը պիտի դրկուին Լենինականի 700 արիներ։ Ալահվերդիի Դիլիջանի եւ Սեւ փաշաւանի օրացներէն 270 արի պիտի դրկուին Ղարաֆիլիսայի ճամբարը։

Այս տարի ճամբարները պիտի դրկուին 6000 արիներ։

ԱՌԱՋԻՆ ՕԴԱՆԱՒԸ ԴԷՊԻ ԵՐԵՒԱՆ

Յուլիս 5ին օդանաւով Սեւեան հասաւ Ռուսիոյ օդային ճամբորդութեան բաժնի տնօրէնը Գեւորով, Անդրկովկասի օդային կապի (հաղորդակցութեան) պետ Սերգէյեւի եւ սատանոյդ Ռագոզինի հետ, կտրելով Թիֆլիզին Սեւեան հեռաւորութիւնը մէկ ժամ 5 վայրկեանէն։ Օդանաւը ճանգչեցաւ Սեւեանի նորակառոյց օդային կայանին մէջ։ Իր հետ կր բերէր Թիֆլիզի թերթերը։

Գեւորով հետեւեալ յայտարարութիւնը րաւ այս առթիւ.

— Թիֆլիզ—Սեւեան օդուղին տատ «ձաճոյ» չէ։ Կարելի է ասխասիլ այս ճամբուն վրայ։ Իմաց վայրը, ճանի մը անհարթութիւններ օգկլէ եւ խնամով տափանուելէ յետոյ, կունենայ իր բոլոր յարմարութիւնները, գրաւելու համար խորհրդային Միութեան օդային յատագոյն ճամբաներուն մէջ իր տեղը։ Գեսէ է բարեկարգել օդային կայանը։ Քանի մը օրէն կր հաստատուի օդային գիծը եւ Հայաստան կը մտնի խորհրդային Միութեան օդային գիծերուն ցանցին մէջ։ Հոկտեմբերի մէկէն սկսեալ Անդրկովկասեան յեռացօդքայի վրայով Թիֆլիզ—Մոսկուա օդային գիծը հաստատուելէ յետոյ, Սեւեան —Թիֆլիզ—Մոսկուա—գիծրկաբեի կրկլայ անցնել մէկ օրէն։ Հայաստանի ատխատաւորներուն պարտականութիւնն է յեատգային հիմնել միջօրեանային օդային գիծեր,— Սեւեան-Լենինական, Սեւեան —Ղափան, Սեւեան-Ալեքսովկա-Դիլիջան։ Այդ գիծերուն համար ձեզի պիտի յատկացուի երկու օդանաւ։ Սեւեան-Թիֆլիզ գիծին վրայ պիտի սպասարկէ Ք5 օդանաւը։

Օդանաւը նոյն օրը, երեկոյեան, վերադարձաւ Թիֆլիզ, իր հետ տանելով Սեւեանի թերթերն ու փոստը։

ՆՈՐ ՍԵՐԱՍՏԻՈՒ ԹՔԵՆԻՆԵՐԸ

Սեւեանի արուարձարան Նոր Սերասթոյ մէջ, ուր կը բնակին Յուլկարիայէն վերջերս գաղթած ատխատաւորներ, կ'ատխատուի տեղնել մեատխ արդիւնաբերութեան կեդրոն մը։

Այս տարի բրեճի պիտի տնկուի 35 5 հեկտար տարածութեան վրայ։ Ներկայիս բրեճիի տնկիներ կ'ատեցուին հինգ հեկտար տարածութեամբ, ամբողջ տնկատարը պատատ կ'ըլլայ մինչեւ Հոկտեմբեր։ Տնկատարի մշակութեան, ինչպես նաեւ հնատբուծութեան եւ մեատխագործութեան գործատուներու տիւութեան համար յատկացուած է 250 հազար ռուբլի։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ՝ ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՀԱՄԱՐ

ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾ Է ՅԵՏԱՁԳԵԼ ԴԷՊԻ ԳԱԻԱՌ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս գրած էինք, Աչէնի նահանգապետին յանձնարարութեամբ, որոշուած էր Օգոստոս 1ին կոմիտաս Վարդապետի Վիլ Փիւֆի յիշատնոցէն տեղափոխել գաւառական անկեալնոց մը (Վաքլէօ), ուրիշ հիւանդներու հետ։

Այս կարգադրութիւնը հաղորդուած բլլալով նաեւ խնամատար մարմնին, ինչպէս եւ բոլոր այն այցելուներուն որոնք իրենց հացէները արձանագրած են Վիլ Փիւֆի յիշատնոցի տեսարին մէջ, դիմումներ եղած են առ որ տնկ է. գոնէ դէպի գաւառ փոխադրութիւնը յետաձգելու եւ Վարդապետը Փարիզեան ուրիշ յիւ. րանոց մը տեղաւորելու համար։

Ինամատար մարմինն անդամներէն Գ. Ա. Հարեանց յայտնած է Օգոստոս 1ին (Երեքշաբթի) դէպի գաւառ փոխադրելի ցանկէն չնչել տալ տարաբախտ Վարդապետին անունը, իսկ Տօքթ. Գալոյեան կր յատուկ անձնական դիմումներով փաթրիզ պահել Վարդապետը։

Այս առթիւ հաստատուած է թէ երկար առնէն իվեր Վիլ Փիւֆիի յիւանրանոցին վարչութիւնը կը պահանջէ տեղափոխել Վարդապետը։ Դժբախտաբար ոչ միայն անբուժելի է հիւանդութիւնը, այլեւ տեղի կուտայ վատնգաւոր ելոյթներու։ Որեւէ դրժական խնդիր չկայ, եւ ծախքերը ամբողջ ամիս կո վճարուին։

Այժմ պարագայի մէջ, անկարելին պէտք է փորձել, որպէսզի չեղեալ համարուի դէպի գաւառ փոխադրութիւնը որովհետեւ իսկապէս մահ է այդպիսի կարգադրութիւն մը։ Փարիզի մէջ՝ գոնէ յիշատակ մըն է այս խորհրդակցութեան։ Գաւառի մէջ հնաքն ալ կը կորսուի...

Ինամատար մարմինն ալ տարբեր կարծիք չունի։

Հարցուցեր են Տօքթ. Գալոյեանի թէ կարելի չէ՞ Հայաստան փոխադրել Վարդապետը, հանգստեան առն մը մէ անցնելու համար իր վերջին օրերը։

— *Դժբաստաբար ոչ։ Ոչ միայն բարեփոխան չոյս չկայ, այլեւ յաճախագէպ են կատաղութեան նոպաները։ Փարիզի մէջ ժամանագէտ չէ մնացած որուն կարծիքն ատած չըլլայ։ Անգամ մը նշանատար փրօֆէսօրի մը ոչակցութիւնը խնդրած էի։ Մասնագէտը հազիւ երկցած, վարպետը ժուժկնները ձեռք ատած տարձակելու համար, ինչպէս կ'ընէ յաճախ։ Միակ ելքն է՝ այստեղ, Փարիզի մէջ մը ոչքին առջև պահել և զգուշանալ նեղութիւններ պատճառելէ։ Վերջերս իր վի՛ճակը ալ ենթարկուեցաւ ոչ ենթարկութեան մը, որուն հետեւանքով դարձած են, որովհետեւ կը ժերմէ համակերպիլ որևէ պատուէրի։*

ՀՈՂ ԿԸ ՏՐՈՒԻ ՍՕՖԻԱՅԻ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՀԱՄԱՐ

«Ազատ խօսք»ի տեղեկութեանց համաձայն, Գուլկարիոյ պատկան նախարարութիւնը, Սօֆիայի Հայոց Թաղական ատրուդի ներկայացուցչին հաղորդած է, որ տրամադիր է Տրակօման եւ Նիօմա փոյոցներուն անկիւնը գտնուող (թիւ 59) ազատ հողամաս մը տրամադրել Սօֆիայի հայ համայնքին, նոր եկեղեցիի մը օգուտեան համար։

Մանուկ Մանուկեան 17 (ոչ թէ 40 տարեկան) ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուած է։

Վ. ԹԷՔԷԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ

Պրն. Վահան Թէքէեանի գրական գործունէութեան քառասնամեայ յոբելեանը ատնելու համար Փարիզի մէջ կազմուած է Ցանձնախումբ մը, որուն կր մասնակցին Տիկիններ Ս. Աւետեանեան, Զ. Գահրի, Ա. Գուրգուճեան, Մ. Սթամպուլեան, Տարիս Կամսարական, Օր. Մ. Բաբայեան և Պրն. Պրն. Ա. Ատաբնեան, Բրօֆ. Կ. Ազաթնեան, Ա. Անատնեան, Բրօֆ. Ն. Ադոնց, Տօքթ. Ե. Արթինեան, Հ. Բալասեան, Լ. Բազալեան, Ռ. Բէրբէրեան, Արշակ Ատն Գորոյեանց, Ե. Գալուստեան Մ. Ս. Դատիք Բէգ, Զարեհ Պէյ, Նուպար, Ե. Զաւրեան, Գ. Լամէրեան, Լուկա Շահէն, Ե. Թելեան, Տօքթ. Վ. Ե. Թորգոմեան, Հ. Ծովհաննէս Թորոսատն, Տօքթ. Ա. Ինճեան, Տ. Կամսարական, Լ. Կիւմիւշկէրեան, Գ. Կոսատնեան, Ա. Համբարձումեան Ա. Հատնրեան, Ա. Հարենց, Հրաչ Երուանդ, Օ. Հէքիմեան, Գ. Ճիհէրեան, Ա. Ճիւմպիւշեան, Վ. Մալէզեան, Մ. Մեզպուրեան, Շ. Նարդունի, Գ. Նորատունկեան, Ա. Շահխաթունի, Շ. Շահնուր, Ռ. Շիշմանեան, Ա. Զաքեան, Ա. Զօպանեան, Մերուժան Պարսամեան, Մկրտիչ Պարսամեան, Հ. Պէրպէրեան, Ե. Սարաճեան, Ե. Սարաֆեան, Ա. Վաչեան, Տօքթ. Ա. Փաչաճեան, Տիգրան Ատն Քէլէկեան, Տօքթ. Գ. Քոլոյեան, Գ. Ֆէնէրճեան, Ե. Ֆրէնկեան։

Այս Ցանձնախումբը իր առաջին նիստը գումարած է 15ն ուլիսին, Նուպարեան Մատենադարանին մէջ, նախագահութեամբ Պ. Լ. Կիւմիւշկէրեանի, օրակարգ ունենալով պատուոյ նախագահներ եւ գործադիր մարմնի ընդարձակութիւնը։

Պատուոյ նախագահ ընտրուած են Գեր. Ե. Հ. Ծովհաննէս Թորոսեան, ՊՊ. Ա. Ատաբնեան, Զարեհ պէյ Նուպար Տիգրան Կամսարական, Լեւոն Կիւմիւշկէրեան, Արշակ Զօպանեան, և Տիգրան Ատն Քէլէկեան։

Ցանկական Գործադիր Մարմինը կազմուած է հետեւեալ կերպով.— ՊՊ. Լեւոն Կիւմիւշկէրեան (ատենապետ), Ա. Զաքրեան (ատենադպիր), Ա. Համբարձումեան (գանձապետ), Լ. Բազալեան, Ռ. Բէրբէրեան, Ե. Գուլումճեան, Ե. Թելեան, Հ. Պէրպէրեան, Գ. Ֆէնէրճեան։

Որոշուած յառաջիկայ աշնան կատարել յոբելինական հանդէսը, գործադիր Մարմնին թողնելով որոշել վերջնական թուականը եւ յարաբերութեան մտնել ուրիշ գաղութներու հետ ևս։

ՄԵԾ ՈՃԻՐ ՄԸ ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

17 ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՏԱՆԻ ՄԸ ԿՊԱՆՆԷ ՍԱՐԳԻՍ ԳՂՅՃՃԵԱՆԸ

31 Յուլիսի գիտեր, ժամը 11ին, Աթէնքի մէջ 17 տարեկան Մանուկ Մանուկեան սպաննած է իր ազգակից Սարգիս Գրլրճեանը, ատրճանակի հարուածներով։

Ոճիրը պատահած է գոհին բնակարանին առջեւ ուր սպասեր է ոճիրին հեղինակը։

Սարգիս գլխէն մահացու կերպով վիրաւորուած եւ հիւանդանոց փոխադրուելու պահուն մեռած է։

Իր վերջին խօսքերը.

— Մանուկեանը գիս սպաննեց, առաւօտեն ի վեր գիս կր հետապնդէին խաչիկը եւ իր հետ ուրիշ երեք հոգիներ։

Ոճրագործ Մանուկեան ոճիրէն յետոյ փախած եւ անհետացած է։ Խաչիկը, իբրեւ մեղսակից ձերբակալուած է։

Ցոյն թերթերը այս դէպքին իբր պատճառ կր բռնեն անձնական հաշիւներ, եւ բազմակող հակատակութիւններ։

Քննութեան կ'ենթադրուի որ Գրլրճեան սպաննուած է համայնավարներէ։ Սպաննեալը տեղակ էր օսար յեղուներու ճախկին քարգման Կ. Պոլսոյ Անգլիական խնամատարութեան։

Ջոհին հայրենակիցներու վկայութեամբ, Գրլրճեան՝ սպաննուած է 40 տարեկան, համայնավար Մանուկեանի կողմէ։

***

Մանուկ Մանուկեան 17 (ոչ թէ 40 տարեկան) ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուած է։

ԱՆԴԱՍԱՆԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԳԱՐԱՄԱՋՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵԼԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԻԿՎՍԿԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ա. ԳԻՐՔ

ԶԱՐԱՂԷՏ ՀԱԻԱՔՈՅԹ ՄԸ

Արդարև, Լիզա նշմարած էր Ալիոշայի չփոթութիւնը՝ ամէն անգամ որ իրենց ակնարկները կը հանդիպէին իրարու, այս պատճառաւ ալքերովը կը լրտեսէր երիտասարդը որ ալքերը կը խոնարհեցնէր յաճախ երբ ան կը նայէր, ու վերձակէր սթիպուեցաւ կանակը դառնալու և պնտալ Սթարէզին եաին։ Բայց գրեթէ անմիջապէս յետոյ, գաղտագողի ակնարկ մը նետեց տեսնելու համար թէ ի՛նչ կ'ընէր Լիզան, ան քաղաքավարութեան դուրս ծռած էր ու կ'ապասէր որ Ալիոշա տեսանելի բլլայ։ Հազիւ թէ տեսաւ տղան, սկսաւ խնդալ այնքան բարձրաձայն որ Սթարէզը չկրցաւ չընդնալ։

— *Պզաիկ չարսճէլ՛, ինչո՞ւ կը զուարճանաս զինքը այդպէս ամօթահար ընելով։*

Լիզա կարմրեցաւ, ալքերը կայծեր արձակեցին. դէմքը լրջացաւ, ու սկսաւ ջղագրաբար ուռգօրէն խօսիլ։— Ինչո՞ւ ամէն բան ծռացաւ։ Շատ պզաիկ եղած ատենս իր քեւերուն վրայ կ'ատնէր գիս ու միւսին կը խոդինք կարթալ կը սորուեցնէր ինծի...։ Երկու տարի առաջ, մեզի բաժնուած ատեն, խոստացաւ թէ բնո՛ւ չպիտի մոռնար գիս, թէ մենք պիտի բլլայինք յաւիտենական՝ յաւիտենակա՞ն բարեկամներ...։ Ու ատա հիմա քիթս կը խնդոյ։ Կը կարծէ թէ զինքը պիտի ատե՞մ...։ Ինչո՞ւ չուզեր մոռնալ ու դիտել գիս։ Ինչո՞ւ մեր ատուր չգար։ Դուք էք այդ բանը արգիլողը։ Սակայն ինք իրաւունք ունի ամէն տեղ երթալու։ Շատ անյարմար բան մըն է զինքը մեր ատուր հրաւիրելու։ Ի՛ր պարտքն էր յիշել մեզ...։ Բայց հիմա փրկուած մրն է ան։ Ինչո՞ւ իր կռնակը ծնցուցիք սա երկար պարեզօրա։ Առանց իյնալու անկարող է վազել...։

Ու յանկարծ չկրնալով այլեւս ինքզինքը զսպել, ձեռքերուն մէջ առաւ դէմքը ու սկսաւ խնդալ ցաւագին երկար խնդուքով մը։

Սթարէզը ժպիկ ըրաւ խնդալով ու խանդաղատանքով օրհնեց զինքը։ Բայց երբ ան իր ձեռքը առաւ համբուրելու համար, յանկարծ ալքերն ատաւ այդ ձեռքը ու սկսաւ հեծկլտալ։

— *Իմ դէմս մի նեղանար, յիմար մըն ես։ Ալիոշա քեւրեւս իրաւունք ունի, չո՞ւ իրաւունք, ինծի պէս յիմարի առնը գալ չուզելու։*

— *Անպայման ձեզի պիտի դրկեմ զինքը, ըսաւ Սթարէզ։*

V

Սթարէզ քա՛նդիդ վայրկեան իր խցիկէն դուրս ելաւ։

Ժամը ատաներկուքուկէան էր արդէն, ու Տի Իդրի Ֆեռոտրովիչ, որուն համար տեղի կ'ունենար հաւաքոյթը, չէր հասած ակատին։ Բայց գրեթէ ժողոված էին զինքը, ու ըսելիքը, ներս մտած ատեն, իր հիւրերը գտաւ չատ տաք վիճաբանութեան մը մէջ, որ տեղի կ'ունենար կղերական դատարաններու չուրջ Իվանի մէկ նոր ուսումնասիրութեան համար որ մեծ աղմուկ բարձրացուցած էր։ Սթարէզը մասնակցեցաւ այս վիճաբանութեան, որ կէս ժամ եւս տեւեց։ Ի վերջոյ խօսեցան ըստ քրիստոնեայ հասոյնավարներու ընկերութեան կազմակերպութեան չուրջ։

— *Այս նիւթի չուրջ, ըսաւ Միասով, ներեցէք որ փոքրիկ միջադէպ մը պատմեմ ձեզի։ Բարիզ էի, նոյեմբեր 2ի պատկան հարուածէն քիչ վերջ։ Այցելութեան մէջ էի այն տատեն չատ տղդեցիկ անձի մը, անոր տան մէջ ծանօթացայ տարօրինակ մարդու մը, քաղաքական նպատակներով կազմուած լրտեսական ամբողջ ցանցի մը պետը։ Գերակշիռ հանգամանք մը ունեցող մէկու մը կողմէ ընդունուած բլլալու ուրիթէն օգտուելով—բան մըր բռզմթիւ ենթադրութեանց տեղի կրնար տալ իր կողմէ — սկսայ հարցափորձել զինքը յեղափոխական հասոյնավարներու ապատամբութեան մասին։ Ինձի խօսեցաւ աւելի քաղաքավարօրէն քան անկեղծօրէն, ֆրանսական ձեւով, բայց ի վերջոյ կրցայ իրմէ քաղել տեսակ մը խոստովանանք։ «անիշխանական հասոյնավարներէն, որոնք անատատած են ու յեղափոխական, մենք չատ չենք վախնար, ըսաւ ինծի։ Մենք կը հակենք անոնց չարժումներուն, բայց անոնք որ միաժամանակ քրիստոնեայ են ու հասոյնավար, ահա՛ զարհուրելի մարդիկը։ ահա անոնցմէ է որ կը վախնանք մենք»։ Այս խօսքերը չատ հետաքրքրեցին զիս, ու չեմ գիտեր ինչո՛ւ միտքս կուգայ այսօր...։*

— *Մեզի՞ կ'ակնարկէք արդեօք, ու հասոյնավարներու տեղ կր դնէք մեզ, ըսաւ գրեթէ կատաղելէն, Հայր Բասի, վանականներէն մին։*

Բայց Բիտրը ալէքսանդրովիչի պատասխանելէն առաջ, դուռը բացուեցաւ ու Տիմիթրի Ֆեռոտրովիչ ներս մտաւ։ Ալնքան քիչ կր սպասէին իրեն, որ իր ժուռքը գործանք պատատեց նախապէս։

Տիմիթրի մէկատակ երիտասարդ մըն էր, համակրելի արտաքինով, բայց քաննդհինգ տարեկանէ աւելի կ'երեւէր, չգուա էր ու ֆիզիքական չատ մեծ ուժ մը ունենալ կը թուէր համակատակ իր հիւանդկան ու նիհար դէմքին, իր փոսցած այտերուն և իր գեղին գոյնին։ Իր մեծ ան ալքերը, դուրս ցցուած, ունէին միաժամանակ յաճատ ու արտասովատութիւն մը։ Ն.յնիսկ երբ կ'ոգեւորուէր ու կը խօսէր լաւ արտատրութեամբ իր արտաքինին անհամապատասխան այդ արտայայտութիւնը։

(10) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿԸ ՄՏԱՀՈԳԵ ԻՐ ԴՐԱՑԻՆԵՐԸ

Զորաբերու Դաշի՞նք թէ Վէրսայլի

Դաշնագրութիւն

Լոնտոն 6 օգոստոս.— Պաշտօն. չրջանակները կը յայտարարեն թէ գաղափարներու փոխանակումը կը շարունակուի Լոնտոնի. Հռոմի եւ Փարիզի միջեւ, Աւստրիոյ հոգին վրայ գերման սահմանակներու թռեցուն առթիւ. Բայց կառավարութեան մօտ կատարուելիք դիմումներու ձեւին մասին՝ ասկէ զատ ըստ շրջան ընդունակ մը լո ընդունակ, Լոնտոնի մէջ խորհրդներ կան որ նպատակայարմար պիտի ըլլայ՝ Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ ներկայացո ցիչներուն մասնակցութեամբ ժողով մը գումարել՝ աւստրեգերման վէճը լուծելու համար։

Սակայն, այդ լսելու համար, չի գիտցուիր թէ կառավարութիւնները Զորաբերու Դաշինքի՞ն պիտի դիմեն թէ Վէրսայլի դաշնագրութեան։

Միջ անհանգիստ Գերմանիան

Լոնտոն 6 օգոստոս.— «Թայմզ» կը գրէ. «1933ի Գերմանիան առնուազն նոյնքան հիմնական պատճառ մըն է եւրոպական անվտանգութեան՝ անհանգստութեան, որքան եղած է 1914ի Գերմանիան։ Գերմանիան միշտ նոյն անարգանքը ունենալ կը թուի դաշնագիրներու դէմ, նոյն արհամարհանքը փոքր ազգերու իրաւունքներուն դէմ. ահա թէ ինչո՞ւ զարմանալու չէ երբ Բայխի դրացինները անկարելի կը նկատեն ապառազինութեան հաւասարութիւն տալ անոր, մինչեւ որ տարիներու փորձը ցոյց չի տայ թէ Գերմանիան հոգւով եւ մարմնով պատրաստ է Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ խորհրդակցուած միջազգ. նոր կանոնին մասնակցելու։

Անգլ. թերթերու մեծամասնութիւնը՝ արդի իրադարձութեանց մէջ կը տեսնէ Անգլիոյ ընթացքին արդարացումը, ճիշդ այնպէս, ինչպէս 1914ին, պելժ չեզոքութեան բռնաբարումին առթիւ։

Պարոն Տոլֆուսի կառավարութեան պաշտպանողականը

Վիեննա 6 օգոստոս.— Քայզպուրկի իշխանութիւնները փախստականներու վրայէն գրաւեցին այնպիսի պաշտօնաթուղթեր, որոնք կը հաստատեն՝ Աւստրիոյ անկախութեան դէմ կազմակերպութեան մը գոյութիւնը Գավարիոյ մէջ, բազմաթիւ ձերբակալումներ կատարուեցան։

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց նաեւ երկու գերման լրագրողներ՝ ազգայնական ընկերվարական կուսակցութեան գաղտագողի գործունէութեան մասնակցած ըլլալու կասկածով։ Գերման հին պատասարանը բողոքեց այս զոյգ ձերբակալութեանց դէմ։

Պ. Էրիօ դէպի Թուրքիա

Մարսէյլ 6 Օգոստոս.— Երէկ առաւ ժամը 8ին Պ. Էրիօ և ժամը 15ին նաւ նստաւ Սթամպուլ երթալու համար։ Նախկին վարչապետին կ'ուղեկցին 6 խորհրդարանականներ և Արմատական կուսակցութեան փոխնախագահ Տիկ. Պրօ։ Բոլոր յիշեալ անձնաւորութիւնները Սոֆիա կ'երթան, արտասահմանեան կուսակցութեանց միջազգ. համագումարին մասնակցելու համար։

Սթամպուլ 6 Օգոստոս.— Պ. Էրիօ Պոլիս կ'ապաստանի չորեքշաբթի օր։ Անոնք իրիկունը պիտի մեկնի Անգարա, ուրկէ պիտի վերադառնայ հոս, Թէվֆիք Բիւշտի Պէյի ուղղեցութեամբ, որուն հետ պիտի այցելէ Հանրապետութեան նախագահին։

Մուսոլինի Պատերազմ. Նախարար

Հռոմ 4 օգոստոս.— Հաստատուիլ կը թուի այն լուրը թէ պ.Մուսոլինի ձեռք պիտի առնէ ոչ միայն պատերազմ. նախարարութեան այլ նաեւ բոլոր զին. ուժերու վարչութիւնը՝ պաշտպանողական միակ նախարարութիւն մը ունենալու բան իր հին գաղափարին։

Իրագործումը դիւրին չեղող այս փոփոխութիւնը այնքան ալ ժամանակ չէ սակայն կարգ մը թերթեր անհրաժեշտ կը գտնեն գալ, որովհետեւ, քաղաքական իշխանութիւնները անկախ զինուորական իշխանութիւն մը ստեղծելու գերմ. յղացումին հակառակ, ֆաշական յղացումը կը կայանայ՝ բանակը և ազգը անջատող բոլոր արգելքները ջնջման մէջ։

Գերման կղերականները եւ սերնդագրկումը

Վիեննա 6 օգոստոս.— Հաստատուած լուրերուն համաձայն, Գերմանիոյ կղերականները խստիւ բողոքած են Բայխի կառավարութեան սերնդագրկումի օրէնքին դէմ։

Իտալիոյ Առեւտ. հաղաքականութիւնը

Հռոմ 6 օգոստոս.— Իտալ. մամուլը մեծապէս կը հետաքրքրուի՝ երկրագործական հարցերուն մասին հունգար առեւտ. նախարարին հետ չարունակուող բանակցութեանց եւ Ռումանիոյ Արժանթինի հետ կատարուող խօսակցութեանց հետ։

Մեծ Հրդեհ Աթէնքի մէջ

Աթէնք 7 Օգոս.— Աննախընթաց հրդեհ մը փճացուց կեդրոնական շուկայի մեծագոյն մասը, 350 փայտաշէն խանութներով եւ, պահ մը յապառնաց ամբողջ քաղաքին։

Կորուստները կը հաշուին առնուազն 55 միլիոն տրախմի։

Գործադուլ եւ ընդհարում Սթրազպուրկի մէջ

Սթրազպուրկ 5 օգոստոս.— Երէկ Ռենոպիրներու Սէնթիքային սկսած գործադուլը մեծ համակառութիւններ ունեցաւ ուժի եւ ուրիշ կազմակերպութիւններ միացան առաջիններուն։ Այժմ Սթրազպուրկի մէջ 15 հազար գործադուլաւորներ կան։ Գրգռայոյզ գիշերէ մը վերջ, ներկայիս խաղաղութիւն կը տիրէ։

Սթրազպուրկ 6 յուլիս.— Գործադուլաւորներու մէջ ծայրայեղ ցասցարբերու մուտքը լուրջ միջադէպերու պատճառ եղան։ Ընդհարումներու միջոցին վիրաւորուեցան 4 ոստիկաններ։

Ձերբակալուեցան բազմաթիւ ցուցարարներ, որոնց միջև երկու գերմանացիներ, որոնք զէնք կը կրէին։

Դիւերայիւն ընդհարումի ընթացքին ձերբակալուած ցուցարարներուն մէջ կան նաեւ հիթլէրեան նշաններ կրող 5 գերմանացիներ՝ բոլորն ալ հրազէններով, բիրերով և դանակով զինուած։

Ծարդ 32 ժանտարմ և ոստիկաններ վիրաւորուած են։

Սթրազպուրկ 7 օգոստոս.— կացութիւնը անփոփոխ կը մնայ։ Գործադուլաւորները կարգ մը ժողովներ գումարեցին առանց միջադէպի։

Երկաթուղային արկած Ռուսիոյ մէջ

Մոսկուա 6 օգոս.— Պալօկոժի մօտ պատահած երկաթուղ. արկածին մէջ սպանուած են 18 անձեր։

Աղէտին պատճառ հղած է աքծանող պաշտօնեան, անուշադրութեամբ կառախումբը սխալ գծի վրայ ուղղած ըլլալով։ Անուշադիր պաշտօնեան ներկայ է գլխաւոր պատիժի։

Ձախտան կը քաղուի

Փարիզ 6 Օգոս.— Չի նայած իր ամբողջ Մանչուրիան գրաւած ըլլալուն, ըստ Թօքիոյէն ստացուած հեռագրի մը, Ճափոնի կառավարութիւնը պիտի բողոքէ եղեր՝ Նաղազականի մէջ քանի մը կղզիակներու Ֆրանսայի կողմէ գրաւուելուն դէմ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՉՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ՊԷՏՔ Է ՔՈՎԸ ԿՐԷ

Ինչպես գրած էինք ասկէ առաջ, իւրաքանչիւր Լիբանանցի պէտք է ուշեցայ իր իմքնութեան քուղթը։

Ներքին Տնօրէնութիւնը դարձեալ նոր հրահանգ մը հրատարակած է, որով կը թելադրէ մինչեւ ամսոյս 10ը անպայման առնել իմքնութեան քուղթերը։ Այն Լիբանանցիները որոնց այդ քուակահեն վերջ իմքնութեան քուղթ չեն կրնր տովերցին, պաժական օրէնքի 23րդ յօդուածի տրամադրած պատիժներու պիտի ենթարկուին, այսինքն 1 օրէն մինչեւ 1 ամիս բանտարկութեան եւ 20 ոսկի տուգանքի։

Հետեւաբար, կառավարութեան սահմանած պատիժներէն զերծ մնալու համար իւրաքանչիւր հայրենակից պէտք է օուսով առնէ իր իմքնութեան քուղթը, առանց յետաձգելու։

ԱՆԴՐԱՆԱՊԱՏԵԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒԸ

Բարձր Գօմխորհութիւնը մի քանի օր է վեր մեծ գործունէութեամբ կ'ուսումնասիրէ անգրանապատեան փոխադրութեան հարցը եւ անոր հետ սերտ առնչութիւն ունեցող ազատ գօտիներու հարցերը։

Կը կարծուի թէ՝ այս կարեւոր հարցին կարգադրութիւնը ամբողջացած պիտի ըլլայ յառաջիկային։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԻՔՆԵՐԷՆ

Ցաւով կ'իմանանք թէ Գէյրութի խառն դատարանի վերջին նիստին, դատաւոր պ. Փրթի յանկարծակի անհանգստացած է ծիրուղ օտագինի չեռմութենէն։

Նիստը փակուելով պ. անդնակալը փոխադրուած է դարմանատուն մը, ուր բժիշկները նկատած են թէ մեր հաղարի չեռմութեան ասիճանը կը վնասէ իր առողջութեան։ Պ. Փրթի հաւանաբար Ֆրանսա փոխադրուի պատօնով։

Շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք իրեն։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ

«Անկոր» օդանաւով ժամանեցին 62 զբօսաշրջիկներ, որոնց մէկ մասը այցելեցին Պաալպէք եւ Դամասկոս։

42 ամերիկացի զբօսաշրջիկներ ալ հասան Արեւելեան նեպրնթացով, որոնց 6 հատ լրագրողներ են։

ԺԱՄԱՆԱԿ ԳԻՒՂԱԳՆԱՑՆԵՐ

Ըստ պատօնական վիճակագրութեանց, Յուլիսի ընթացքին Լիբանան մտած են 1088 գիւղագնացներ, ամառը մեր մօտ անցնելու համար։

ԹՈՒՐՔ ԱԻԱԶԱԿՆԵՐ

ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԳԻՒՂԻ ՄԸ ՎՐԱՅ

Վերջին պահուն Հալէպէն առնուած լուրէ մը կը հասկցուի որ թրքական ազատական կուսակցութեան մէջ ներքին տագնապ մը կայ։ Ասոր պատճառը կը համարուի Ազգային ժողովի ընտրութեանց ընթացքին կատարուած խարդախութիւնները։ Ընդդիմադիր պատգամաւորներ կը պնդեն որ ընտրութեանց ընթացքին 700 հոգի սպանուած է։

Սիւրիական եւ թրքական կառավարութիւնները երկու կողմէն սկսած հետապնդման են։

ԱՆՔԷԼ ՀԵՌԱԶԱՅՆԸ ՄԵՐ ՄԷՋ

Ընթացիկ տարւոյ առաջին կիսուն, հովանաւորեալ երկիրներու մէջ ծախսուած են 2,971 ուսիօի ընդունիչ գործիքներ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԺԱՄԱԼ ՔԱՐԻ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

Սլեֆոն կազմածներու վանատական այն հատատութիւնը յանձն առած էր երեքար. ուժ հայթայթել Տէրաա (Հաւրան) խաղալիքն։ Իր ձեռնարկին մէջ չի յաջողեցաւ պ. Քարի, որ արդէն դաս ուներ իր Տէրաայի ընկերոջ՝ Պ. Տիւրանօքի հետ։

Իր կացութեան օրբսեսրէ վաթարացայր տեսնելով՝ պ. Քարի Դամասկոսէն մեկնած է անձնօքո ուղղութեամբ։

ՊԷՆԻ, ՆՈՒԷԼԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Տասնեակ տարիներ առաջ հիմնուած՝ յատակարար պատրաստող այս հատատութիւնը, գործի սկսած է խիստ ամիմանափակ միջոցներով եւ օճորիէ ինչ մը ամէն կողմ մանաւանդ սակայն Պէյրութի մէջ գտած վարկերուն կրցաւ գործերը տարունակել։ Քանի մը տարիէ իվեր, Ընկերութիւնը կ'զբաղէր նաեւ էնճիներու նատարարուհատով։ Այս գործը իր կարողութենէն վեր բլլալուն, հրեական քաղին մէջ իր կառուցած էնճիները ենթագրաւի դուռեցաւ եւ ի վերջոյ ծախուեցաւ ատուրդով։

Բազմաթիւ պատապահանջներ դատարան դիմած են։ Ցիսեալ հատատութեան մասնակից ընկերները, իրենց մնացած վերջին կալուածները իրենց կիներուն փոխանցելէ վերջ, ներկայիս մօտայի կարգը անցած դատական հատուելարդար պահանջել փորձեցին։ Սակայն իրենց բարեկամները թելադրեցին չի դիմել այդ մտքոցին։

Ցիսեալ հատատութեան բացը է մօտ. 3500 Օսմ. ոսկի։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԱՂԷՏՆԵՐԷՆ

ՎԱՏԱՇԱՄԲԱՒ ԽԱԲԷԲԱՅ ՄԸ ՈՐ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐ ԿՈՂՈՊՏԱԾ Է

Համաձխարհային պատերազմի միջոցին, քնիկ Գէյրութի Նազիրէ խայրալլահ անուն տիկին մը կորսնցուցած էր իր չորս տարեկան եղբայրը։ Տիկար փնտռեց եւ ամէն միջոցի դիմեց գտնելու համար իր կորուսեալ եղբայրը, սակայն ի գո՛ւր, չի կրցաւ գտնել անոր հետքը։

Ամիս մը առաջ, Նազիրէի ճօրեղ բորդիներէն մէկը երիտասարդ մը ներկայացուց եւ բաւ որ ան կորուսեալ եղբայրն է։ Երիտասարդը մանրամասն տեղեկութիւններ կուտար իր մանկութեան, ընտանեկան պարագաներուն, խաղերուն եւ խագի ընկերներուն մասին, որոնք կր հաստատէին որ ան Նազիրէի եղբայրն է։

Սակայն, Նազիրէն կերպով մը չէր հաւատար եւ միտ կասկած կր յայտնէր։ Այդ պատճառաւ խորամանկ կինը առաւ անոր ճկարը եւ ցոյց տուաւ ոստիկանութեան։ Ոստիկաններ հասկցան որ այդ ճկարը վաստիամբաւ Հաւրացիի մը կր պատկանի եւ կր փնտռուի ոստիկանութեան կողմէ։

Քննութիւններէն հասկցուեցաւ որ այս տխրահռչակ երիտասարդը, ասկէ առաջ ալ բանի մը ընտանիքներ խաբած եւ իմքգնէր ներկայացուցած է անոնց կորուսեալ զաւակը։ Եւ ծնորհիւ այդ մասնագիտութեան մեծագումար աւարներ կողոպտած եւ տարած հետը։

Ոստիկանութիւնը դժբաղդաբար չէ կրցած ձերբակալել այս համբաւաւոր խաչագողը։

ՆԱՒԱՑԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ՍԻՐՕ-ԼԻԲ. ՆԱՒՍՂԱՆԳԻՍՏՆԵՐՈՒ ՄԷՋ 1933 ՅՈՒԼԻՍԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

ՊԷՅՐՈՒԹ

Պէյրութի ճաւահանգիստի վարչութիւնը վերջին ծուլիսի ընթացքին արձանագրած է մուտք 94 օդանաւատրու եւ 236 առագաստանաւատրու, բոլորը միասին 233,567 թօն տարողութեամբ։

Շոգենաւի դրօշ	Քանակ	տարողութիւն
Անգլիական	28	47.190
Իտալական	17	63.219
Ֆրանսական	9	48.766
Ծուճական	9	13.051
Ռումանական	5	9.091
Գերմանական	2	3.940
Զանազան	15	43.323
գումարներ	85	228.580
փոխ ճաւեր		
Սիւրիական	8	632
Կիպրոսկն	1	183
գումարներ	9	815
Առագաստանաւեր		
Սիւրիական	209	3.469
Գաղեսթինեան	19	282
Եգիպտական	6	372
Կիպրական	1	22
Թրքական	1	27
գումարներ	236	4.172

ԹՐԻՊՕԼԻ

Նոյն ամսուան ընթացքին Թրիպոլի հանգիպած են 35 օդանաւեր եւ 100 առագաստանաւեր ընդամէնը 53.810 թօն տարողութեամբ։

Ազգութիւն	Քանակ	Թօն
Անգլիական	8	15.171
Իտալական	6	11.810
Ֆրանսական	3	9.722
Ծուճական	6	5.830
Ռումանական	2	4.877
Սուկօսլաւ	1	1.805
Նորվեկեան	1	1.673
Թրքական	1	566
Սիւրիական	7	555
գումարներ	35	52.007

ԼԱՔԱՒԻԻ հանգիպած են 5 օդանաւ եւ 41 առագաստանաւ ընդամէնը 5730 թօն տարողութեամբ։

ՔԻՒՐՏ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԽՆԴՐԱՆՔԸ

Քրտական ազատագրական շարժումի վաղորդայնին, 1000ի չափ փախստականներ առանց անցագրի եկած եւ Գէյրութ ապաստանած էին։ Անոնք Լիբանանեան հպատակ չբլլալով՝ այժմ ենթակայ են Լիբանանի սահմանցներէն դուրս արտաքսուելու սպառնալիքի։

Արդ, ըստ եալ «հայմարլօս» գաղթականներու ըստներ ազդեցագիր մը ներկայացնելով Լիբանանեան իշխանութեանց կը խնդրեն հպատակ դառնալ։

Ցարդ ոչ մէկ պատասխան չէ տրուած անոնց։ Օրէնքը հպատակութիւն կը շնորհէ անոնց որոնք Լիբանանի մէջ կը բնակին հինգ տարի իվեր։ Մինչդեռ հիւրերը կը խնդրեն որ տասնհինգ տարի իվեր հոս կը գտնուին եւ կառավարութիւնը չի գիտեր ի՞նչ պատասխան տալ։

Հիւրերը կը խնդրեն որ տասնհինգ հայ գաղթականներուն տրուած դիւրութիւնները շնորհուին նաեւ հիւրերուն

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ՔՈՒՐՔ ԵՒ ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Թուրք կառավարութեան կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրէ մը կր հասկցուի որ Յուլիս ամսուան վերջին տարբուան ընթացքին 34 մահմետական դէպքեր պատահած են Սիւրիական սահմանին վրայ, որոնցմէ 5 հոգի վերջացած է սուսկալի բնդհարումով. Զոհ հոգի սպանուած է, 29 հոգի ձերբակալուած 1250 ֆիլամանեցի գրաւուած ապրանք գրաւուած։ Բացի այդ 8020 ֆիլօ ծխախոտ գրաւուած է եւ 20ի կենդանի։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՄԲԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

Թէհրան հրատարակուող «Իրան» թերթը կը հաւատայ թէ՝ պարսիկ կառավարութիւնը՝ 1 Յուլիսին գործադրութեան դրուած պիտճէին մէջ արձանագրած է յառաջիկային Գէյրութի մէջ սեղմուելիք ազատ գօտիներուն վրայ պարսկական մրբերանոցներուն օգնութեանց վարկը։

Նոյն թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ հարցերուն կարգադրութեան համար Գէյրութ երթալիք առաքելութիւնը պիտի ունենայ հետեւեալ իրաւասութիւնները։

Պարսկական մրբերանոցներու յաուկ հոդերուն վարձումը։

Թրանզիթի տուրքին պայմաններուն հաւաստումը։

ՍԻՒՐՕ-ԻՐԱԳԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Իրագեան իշխանութեանց պահանջին քնդառաջ երթալով՝ Ցրանօ. իշխանութիւնները գնացած բրին «Տայրիէ Զեվոնը» կոչուած ցեղերը, որոնք կ'ապրանային Իրագի մէջ խռովութիւններ ծագեցնել։

Երբ Իրագ անկախ պետութիւն մը հռչակուեցաւ, յիշեալ ցեղերը մերժեցին իրենց զենքերը յանձնել եւ ապստամբեցան՝ սահմանագլուխի մօտ Սիւրիական հող։

ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄԸ

«Էլ Ամրար»ի սեփականատէրերեն Ճրպրան պէյ Թուենը երկար տասնեակ մը վեր ունէր իր ընկերներուն հետ եւ դատարան դիմած էր բաժնուելու համար անոնցմէ։ Դեռ դատավարութիւնը չվերջացած, Ճրպրան պէյ, ճախկին կրթական ճախտարարը, տրատութիւնը առաւ «Էլ Նիհար» օրաթերթի որ հանի մը օրէն իվեր սկսած է հրատարակուիլ։

ՍԱ.ԿԱ.ԲԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
7 ՕԳՈՍՏՈՍ 1933

		Ս. Ֆ.
Եգիպտ. բղպտուհի		432
Անգլիկն.	»	421
Տօլար	»	93
Թրքական	»	59
Գաճ Օթթօման		140
Իտալական Լիր 100		675
Ծուճական Տրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		624
Ֆրանս.	»	494
Օսման.	»	552
Արծաթ մեճիտ		21
Դրեսի Ֆօնս. Ա.	Ֆ.	696
» » Բ.	»	327
» » Գ.	»	314

Սեծերեան եղբարք Բիւ Ֆօնս Թէլեֆօն՝ Ն–19

աչ ձեռքս բռնած իւր ձեռքերի մէջ զմայլած նայում էր իմ երեսին և երբեմն խուլ հառաչանքներ էր արձակում։ Ես ղկնիկ, որքան ցաւեր, որքան տըրտմութիւն թաքնուած էին նրա բեկեալ սրտի մէջ... Սիրելի ամուսնի կորստից յետոյ, նա միայն իմ մէջ էր գտնում իւր միխիթարութիւնը... ես էի նրա տան սիւնը... ես պիտի վառ պահէի հայրենական օջախի կրակը... Նրա բոլոր յոյսերը ինձ վրայ էին դրուած... Իսկ ա՛յժմ— Այժմ ամէն յոյս պիտի խորտակուէր, այժմ մայրական բոլոր բաղձալի փափաքները պիտի ոչնչանային... Նրա որդին մի սարսափելի յանցաւոր էր, որին վաղ կամ անագան գուցէ կախաղան կը բարձրացնէին...

Երեւի այդ դառն մտածմունքներն էին պաշարել մօրս, որ նա այնքան տխուր էր։ Բայց նա թաքցնում էր իւր վիշտերը, որ ինձ աւելի ցաւ չպատճառէ։

Սառայի հայրը վերադարձաւ եկեղեցուց բաւական ուշ։ Նա պատմեց մեզ բաւական նորութիւններ և յիմիջի այլոց յայտնեց, որ քաւոր Պետրոսին տեսնողներ են եղել Հին քաղաքում, նա ասել է որ երեկոյեան կը վերադառնայ իւր տունը։ Այդ լուրը ինձ սաստիկ ուրախութիւն պատճառեց։ «Վերջապէս նա իմ ճանկը կ'ընկնի և ես գիտեմ ինչ կ'անեմ», մտածում էի ես, եւ մեծ անհամբերութեամբ սպասում էի երեկոյին։

Բայց երեկոյեան մի քանի անգամ մարդ ուղարկեցինք նրա տունը, պատասխան առացանք, թէ դեռ չէ եկել։ Ես դարձեալ սկսեցի անհանգիստ լինել, դարձեալ դառն մտածութիւններ պաշարեցին ինձ, յուսահատութիւնը խեղդում էր ինձ, չգիտէի թէ ինչ պէտք է անել։

Արեւը մարը մտաւ, մութը պատեց աշխարհը։ Դատաղնաւի վերջին գիշերն էր։ Եթէ այս գիշեր փրկու-

— Դու կը մնաս այստեղ, մեր տանը, ասաց Սառայի հայրը։— Այստեղ կան ապահով տեղեր քեզ թաքցնելու համար, ես կը պահեմ քեզ, մինչեւ որ վտանգը անցնի։

— Ապա մօրս և քոյրերս չպիտի՞ տեսնեմ, հարցուցի ես։

— Հարկաւոր չէ նրանց տեսնելու համար անպատճառ ձեր տունը գնաս, նրանց այստեղ էլ կարող ես տեսնել։

Նա դարձաւ դէպի Սառան ասելով.

— Գնա խնամի Նազանիին կանչիր այստեղ, չասես Մուրազը եկել է, ասա միայն, թէ հայրս կանչում է։ Ո՛վ գիտէ, կնամարդ է, սիրտը բարակ կը լինի, կարելի է որդու անունը լսելով, կ'սկսէ զանազան անբզդոյչ ձայներ բարձրացնել և հարեւանների ուշադրութիւնը իր վրայ կը դարձնէ։

Սառան վազեց մեր տունը։

Իմ գրիչը անզօր է նկարագրելու այն անասմանուրախութիւնը, որով մայրս հանդիպեց ինձ, մարդկային լեզուն դեռ չէ ստեղծել այն բառերը, որ ընդունակ լինէին արտայայտելու մօր սրտի զգացմունքները, մօր սրտի ցաւերը։

Քոյրերս նոյնպէս քնից դեռ նոր վերկացած, իսկոյն ինձ մօտ վազեցին, երբ լսեցին իմ գալուստը։ Նրանց զգուանքը, նրանց հրճուանքը նոյնպէս հրեշտակային էր, որպէս նրանց սիրտը։ «Դու այլեւս չե՞ս գնա, դու մեզ մօտ կը մնաս» տնդադար հարցնում էին նրանք։ Ես ոչինչ էի գտնում պատասխանելու։

Մայրս հաւանեց Սառայի հօր կարգադրութիւնը, որ ինձ իրանց մօտ էր պահ ել և չէր խոզել, որ մեր տունը գնամ, որովհետև գիւղի գզիրը (տանուտէրի օգնականը) ամէն առաւօտ գալիս էր մեր տունը ինձ որո-

ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԴԱՄՆԹԱՑՔ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՈՃԵՐ

ԴԻՒՐԻՆ ԱՐՏԱՑԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այս տարի պտոյտի համար Բարիզ պիտի երթամ	—	Էս սրճեհ պիտի ըուհ այս բարիզ օրմնել հավա
Ասկե առաջ տեսա՞ծ ես Բարիզը	—	Շո՞ւՃք Բարիզ գապլ հէլիէֆ
Վագանց ունի՞ֆ այս տարի	—	Անեհ՞ֆ գօրյհ պի հես սհճհ
Միայն 15 օր վագանց ունիմ	—	Գես համօթաուր եհօվմ Ֆի անեի գօրյի
Ընտանիքս տուն պիտի մնայ	—	Այիլթի պիտհի բրպֆա պիլ պէյը
Մտադիր եմ գալ տարի Ամերիկա երթալու	—	Ան պիՖթիֆիր սհճ էլ քհճիհ սհՖիր յհ համերիֆհ
Քանի՞ օրուան ճամբայ է ասկե Ամերիկա	—	Ֆէ՞մ եհօվմ միճ հօճ յհ համերիֆհ
Ճամարի ճամբորդութիւնը կը սիրե՞ֆ	—	Գի՞ֆ ճապ սհՖեր պիլ պարե
Ծովու ճամբորդութիւնը չեմ սիրեր	—	Մա պի հրպ էլ սհՖեր պիլ պաՃր
Շուտով յոգնութիւն կ'զգամ	—	Գի հիսս պիլթ բաապ ավամ
Ընկերներով ճամբորդելը հաճելի է	—	Իս սհՖեր մա էլ ասհապ յհգիզ
Որքա՞ն ծախք պիտի է Ամերիկա երթալու համար	—	Աեսէ՞ֆ յազըմ մասրուճ յհ սհՖեր իլհ համերիֆհ

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն *ՄԱՆԱԳԷՏ* բժիշկ Ծրանցսկան հիւանդանոցի *ԱԶԳԻ, ՏՓԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ* հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 9—6
իր գլխաւոր մէջ rue de Damas, No. 15
Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի բարօրով:

Ազգայն հիւանդներու ձրի դարմանուին, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ:

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ - կերպասավաճառը հաստատած է վաստաճիւղ մը Պէյրութ, Սուկ - էլ - Նուրիէ:

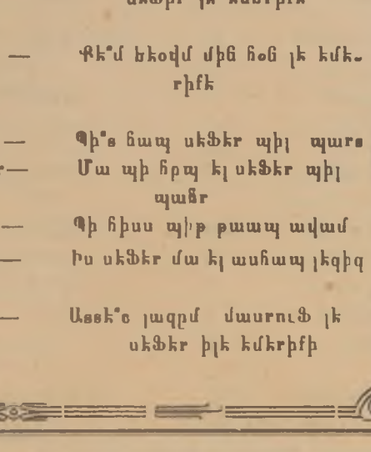

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու ճոխ մթերք եղանակի համապատասխան ճոխոյքներով. մեծաճաշակ եւ փորձառու վաճառում անմրցելի գիներով:

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Խղճամիտ ուշադրութիւն

Ճշտապահութիւն

Գոհացումամբ ճանչնալ դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բաղապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ օք Ֆլինիք St. Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատուն (Քոլիֆլինիք) Հաճըն քաղի իր սեփական ճոխակեր սենեակին մէջ:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. 10-12. կ. վ. 2-6. St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, մանկաբարձութեան, գլուխի, մորքի, վեներական, ճերմին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկներր ամէն օր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. 10-12:

Խղճամիտ, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. ազգաս հիւանդներուն ձրի դարմանում հինգշաբթի օրերը կ. վ. 2-6:

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրանք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը:

ՕՖՆԷ ԴՈՒԻՆ ՓԵՋԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՓԻՏԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՀՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պատաթեանց

Սավօյ Օթէլի օճեմ, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ԱԻԱՆԴԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %, Ասկէ զատ ժամանակցութիւն ընկերութեան չահերուն:

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի, մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ:

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններեր		Մեկնումի թուականներեր		
Մանհ. թթան	»	6	*Յուլիս*	*Հավրէն*
Բրէզիլէնզ Րուզվելթ	»	13	»	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	20	»	*Հավրէն*
Բրէզիլէնթ Հարթինկ	»	27	»	»
Մանհաթթան	»	3	*Օգոստոս*	»
Բրէզիլէնթ Հարթինկ	»	10	»	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	14	»	*Հավրէն*
Բրէզիլէնթ Հարթինկ	»	27	»	»

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ՝ գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մատրաք փոդոց Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՑԵԱԼ ՓՈՐԻՋԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 ՔՈՒԲԻՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաբուսիցներու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ սեպհական վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաբուսիցներու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս:

Դիեթական ամենավերջին մեթոտներով եւ էլեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախոս, ընդ եւ հին ջրամիզութիւն, փրօսթաթի, սերմնամաքի, սիզամաքի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններ ու ախտութիւններ. ճմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ախտութիւններ, ռօմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանիօակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet): Մասնաւոր էլեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8: Կիրակի եւ օրնական օրեր միայն կէսօրէ:

ՍԱԼՕՆ -ՍԱՎՈՅ-

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՔՍՈՒՏԵԱՆ

Պուրճ, հին սէրայի բակ

Հրապարակ հանած հինգ բաժանմունդագործութեան տեսարակներ, իւրաքանչիւր 18 գուրօճ պարունակող, գին 75 ս. դ. (կանխիկ). Աէյլոյի՝ 1 գուրօճ, մազ կտրել ու ածիլուի՝ 2 գուրօճ:

Մեր սալօնի մէջ կը տեղ *ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ* եւ *ՃՍՇԱԿ*

Ամէն յաճախորդի զատ ուշադրութիւն *Օգտուեցէք առիթէն*

ԱՊՔԱ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ՓԱՐԻՋԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Արուեստագիտական ճաշակով օժտուած հարագատ յաւանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊՔԱ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ, ուր ամենազուարահաճ յաճախորդներն անգամ կ'ստանան կատարեալ գոհացում:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂՉԱՒԱՌ ԳԻՆԵՐ ՍՄՍՈՒՆՑԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՍՈՒԹԻՒ

Գիտական լոյսի խաղերով բօսք քարք (6 հատ 150 Ս. Դ. (12 » 200 Ս. Դ.

Ամբանկար հարսանեկան կամ առանձին բօսքրէ, (6 հատ 400 Ս. Դ. (12 » 600 Ս. Դ.

Յարգելի յաճախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն տեղն միայն երբ կատարեալապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն:

ՑՕԹՕ ԱՊԼ. 9 Ավրնիւ Ֆրանսեզ

ՁԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՁԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋՐԱՑՈՒՆԸ

Պուրճ— Հին Սէրայի եռեւի անկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է

Հայկական ժամադրավայր՝ մեներմիկ շրջանակով

ՕԴԱՍՈՒՆ ԹԷՐԱՍ

Մասնասեռնեակ՝ բնաճիքներու համար

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ,
ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

Դիմէ՛ ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ԵՐՈՒԱՆԴ ՁԷՆՏԷՐՁԵԱՆԻ

Ց. Կրպիճեան եւ Որդի

ՊԻՂԻՆՁԷ ՆՈՐ ՀՐՇԷՋՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ ՄԱՐԳԱՅՈՎ

Երաշխաւորուած 20 տարուան համար

ՐԻԻ ԳԱԲՐԻՍԻԷԼ ԹԻԻ 43

Ցովհաննես Կրպիճեան եւ Որդի Գործարանին մէջ կը շինուին՝ օսա կատարելագործեալ յորինուածով եւ ամենազգեցիկ էիմիական բաղադրութիւններով գործող եւ 20 էյլոկրամ ճնշումի դիմացող պղինձէ հրօջներ, ԼԻՊՆԱՆ մարքայով:

Անոնք արձանագրուած ըլլալով Քաղաքապետութեան Տնօրէնութեան մօտ, նաեւ արժանացած են Ֆրանսական քէճիք յանձնախումբի գնահատման:

Գիները չափազանց դիւրամատչելի եւ Արդիւնքը երկվայրկեանական է:

Մահճակա՞լ կամ Աթո՞ռ պէտք ունիս, գնէ՛

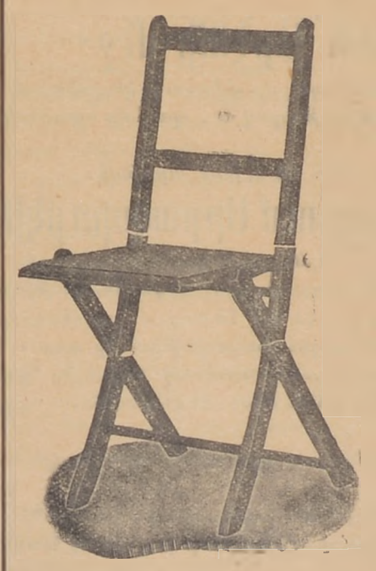

Ekvall վաճառանիթով մահճակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր *ծալուող աթոռները* տոկուն, ներկայանալի, թեթեւ եւ դիւրամատչելի ամեն տեսակի:—

Բնական գոյնով՝ հատը 130 ս. դ. բնկոյզի գոյն՝ հատը 135 ս. դ.

—o—

Դիւղ երթալէ առաջ այցելեցէք մեզ անգամ մը եւ գնեցէք աթոռ մը որ կրնայ ծառայել ձեզ տարիներ շարունակ, բլլայ գիւղը թէ տանդ մէջ:

Մեր մահճակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadah քով, Avenue Foch:

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով:

ԴՆԶՕՐՍՑԻՔԻ ՁԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոսկերուդ եւ բնեւրուդ տակը կը տեսնէ՞ք, Տիկին Օրիորդ, Պարոն, եւ նոյնը կը զժգոհի՞ս, պիտ՛, **Hidro-milkuderm** պիտակ տեսնէք թիւպ մը եւ գործածէ զայն, օտրաբ մը նոյ, տեսնելիք մատաբար զգալով է ու անմոխրաբ նոյը իսպառ անհետացած պիտի բլլայ:— **Pommade Desitin&Poudre:** Մանկ տան պիտի է ունենայիդ **Desitin** նոյնի **boutons** պայուցքի, մորքի հիւանդութեանց լաւագոյն եւ ազդեցիկ Քսուածէ զոր կրնամ ունենալ:

Coricide parfait: Ոտիդ կոշտերն (նապոլ) կը տանային ս. զոր ծանօթ **Coricide parfait** եւ կոշտերը արմատախիլ ընող միակ եւ լաւագոյն դեղն է:

Dr. THILO & Co. Մարքան ծանօթ է արդէն ամէնուն, գործածելէ ետք վճառատիրոջ կրող, **Chlorure d'Etyle**, **serum glucosé**, **Emetine**, **Huile camphré** եւ այլն ներկ ներարկութիւններ առնել լաւագոյն կերպով պատրաստած են եւ ունին երկար տարիներու հմտութիւն մը ու ծանօթ են ամէնուն երկար տարիներու հաճախորդ:

Աւելի տեղեկութեանց, գնատի եւ այլ մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի ընդհ. Գործակալ *ԵՐՈՒԱՆԴ ՋԷՆՏԷՐՁԵԱՆ*
Պաշ—Իտրիս 128 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

Նեղու համար:

Ջնայելով որ այդ բոլորը ինձ մեծ ուրախութիւն էր պատճառում, կրկին տեսնում էի մօրս, քոյրերիս, կրկին տեսնվում էի այն չրջանի մէջ, որ երեխայութիւննից ինձ սիրելի էր,— բայց միեւնոյն ժամանակ մի դառն, անախորժ զգացմունք տանջում էր ինձ, երբ մտաբերում էի, որ ես մի թշուառ յանցաւոր եմ, ինձ որոնում են, ինձ կամենում են կալանաւորել.... Մօրս և բոլոր բարեկամներիս ջանքն այն էր, որ չբռնուեմ, որ ինձ բանտը չնետեն: Բայց մի՞թէ դրանով կը հանգստանար իմ խիղճը, մի՞թէ ես կարող էի մոռնալ ա՞յն, ինչ որ գործել էի... ա՛յն, որի պատճառով պատժվում էին անմեղ մարդիկ...

Մայրս սկսեց չնորհակալութիւն յայտնել Սառայի հօր մասին, թէ նա ամէն կերպով պահում էր և պաշտպանում էր մեր ընտանիքը, եթէ նա չլիներ, սարվազները և ֆէդրաչիները աւելի նեղութիւններ կուտային: Եւ աւելացրեց, որ իմ հօրեղբայրը իրան այնպէս էր հեռու պահում, որ ամենաւին չէր ուզում լսել թէ իւր եղբօր ընտանիքը չարչարվում էր բարբարոսներու ձեռքում:

— Իսկ քաւոր Պետրո՞սը, հարցրի ես:

— Աստուած նրա բարի՛ տայ, պատասխանեց մայրս մի առանձին զգացմունքով: Այդ պատուական մարդը հանգստութիւն չուներ, որը մի քանի անգամ գալիս էր մեզ մօտ, սիրտ էր տալիս, մխիթարում էր ասելով, մի՛ վախենաք, Աստուած ողորմած է, այդ բոլորը կ'անցնի: Նա ասում էր, որ շատ անգամ Աստուածիւր ստեղծածներին փորձելու համար փորձանքի մէջ է ձգում, օրինակ էր բերում Նոր երանելւի կրած տանջանքները և ուրիշ շատ բաներ սուրբ գրքերից:

«Գարչելի՛»... ասեցի մտքումս, և զսպելով իմ վրդովմունքը, հարցրի:

— Հիմա նա ո՞րտեղ է:

Ցանի չաքաթ է, որ չէ երեվում, պատասխանեց մայրս: Մի անգամ եկաւ ինձ մօտ, ասաց Նազանի, ես գնում եմ Մուրադին որոնելու, չահիլ տղայ է, անփորձ է, չլինի թէ բռնուի, մենք նրան պէտք է խաբցնենք, մինչեւ Աստուծոյ բարկութիւնը անցնի: Խեղճ մարդ, արտասուքը հեղեղի նման թափվում էր նրա աչքերից, կարծես իր հարազատ որդու համար էր լաց լինում:

Այդ միեւնոյն խօսքերը ասաց ինձ քաւորկինը: Բայց ես չատ լաւ էի հասկանում, թէ քաւոր Պետրոսը ինձ ի՞նչ մտքով էր որոնում...

Սառայի հայրը եկեղեցի գնաց ոչ այնքան աղօթելու համար, որքան լսելու, թէ մարդիկ դրսում ի՞նչ են խօսում: Մեր գիւղացիները սովորութիւն ունէին, ժամից դուրս գալուց յետոյ, հաւաքուել եկեղեցու բակում և զանազան բաների վրայ խօսել: Նա պատուիրեց ինձ, որ իրենց տանը մնամ մինչև իր վերադարձը:

Մօր սէրը, քոյրերիս հրճուանքը, Սառայի ներկայութիւնը առժամանակ մեղմացրին իմ մէջ այն կատաղութիւնը որ տիրել էր իմ սրտին այդ տունը մրտնելուց առաջ: Թանկագին բարեկամներս ջերմ գրգռանքը, նրանց անկեղծ փաղաքշանքը, կարծես թէ, թմրեցրին իմ զգացմունքները մի տեսակ արբեցութեան մէջ, մոռանալ տալով այն բոլոր նախամտածութիւնները, որ ես վճռել էի սրբելի վարպետիս ազատութեան համար:

Սառան ուրախ էր, ինչպէս մի զարնանային ծիծեռնակ, նա անդադար ճախրում էր իմ չուրջը, աչխատելով կատարել մինչեւ անգամ ամենափոքր հաճոյքներս: Քոյրերս չէին հեռանում իմ մօտից, անթիւ հարցեր էին առաջարկում, ուզում էին խօսել, անընդհատ կերպով խօսել ինձ հետ: Մայրս նստած էր իմ մօտ, և իմ